

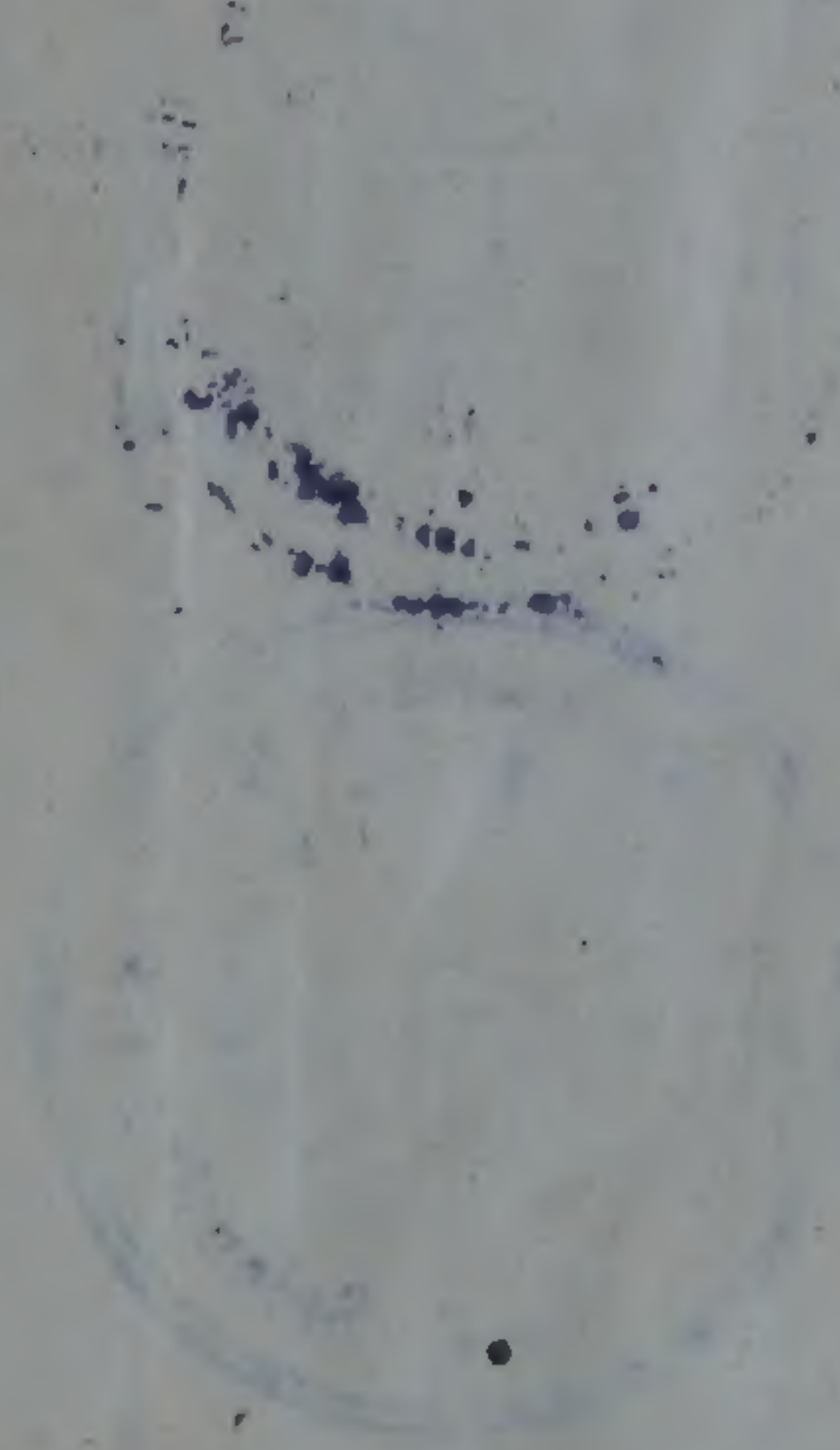
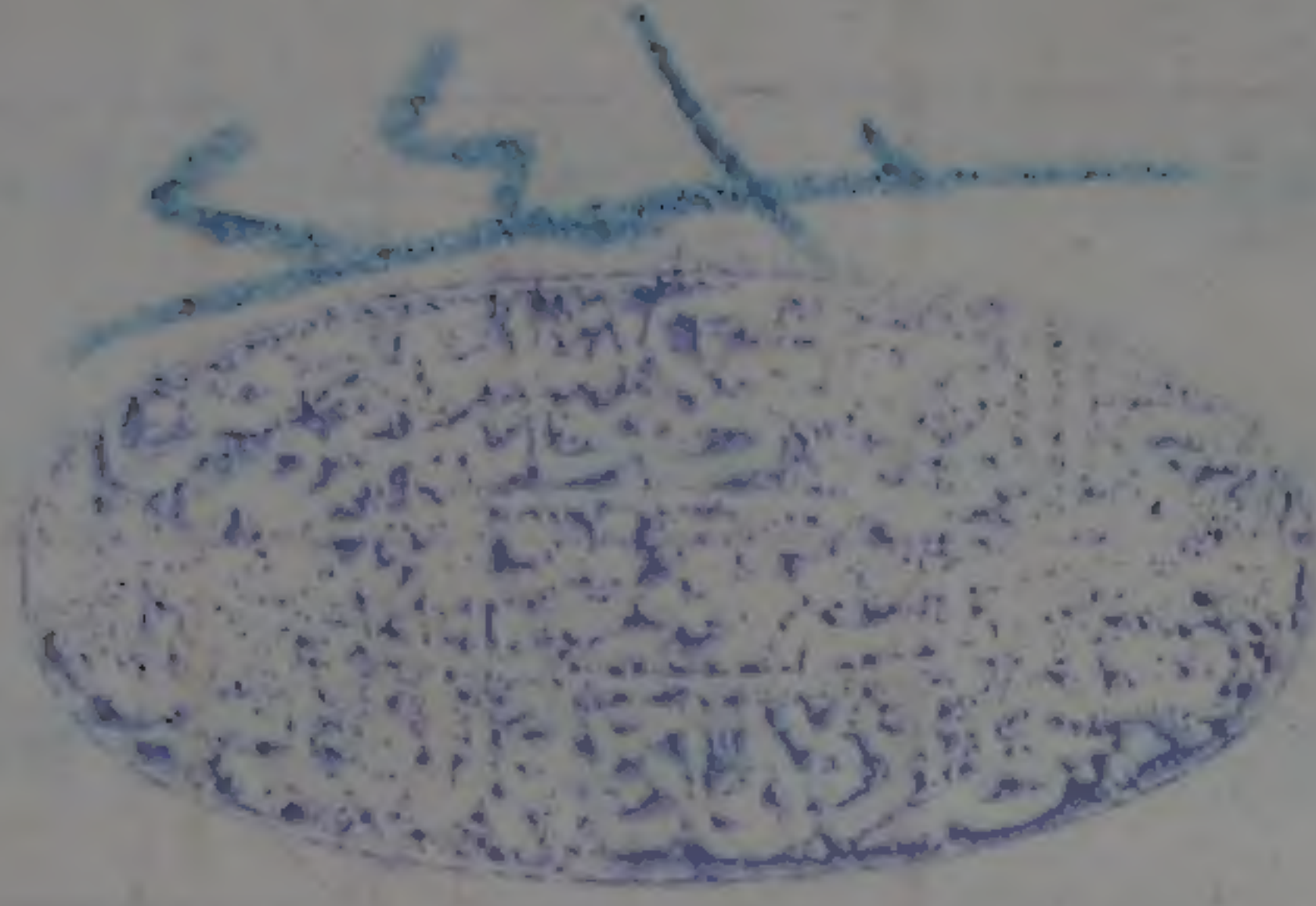
صاحب و مالک معظی
زندگی اسی عین

2410
7089

		افندی رحمة الله علیه ترجمه پسندی جواری دود	
ابتدا کردم بنام آن کریم	مبدع کونین سلطان قدیم	بادشاه محی عظم ربیم	کامیختش کامکاران و یتیم
حکم او عامست بر شاه دکن	نیست کس از مهره چون جها	سرفرازان جهان از امر او	سر نشانید و نه گردانند رو
سرمکش از حکم وی کردن هیچ	پیش او دعوی مکن از شاه هیچ	تاج شاهیه او و بدشا با نیز	رزق و روزی آدم و حیوان را
بادشا با کامیختش بهی و نیز	اوست بهم او مید بد تا جو نیز	تا توان با تصرع بانیا	کام خود از وی بجوی ای سرفراز
هیچ چیزی در جهان نی حکم او	چون نباشد زو طلب هر دو	نفر قزاقی از جناب وی بخواه	ناشوی در بحر و بر فتل آله

کتاب
نسخه
نسخه
نسخه

فذل الله بهر حبیب الله بهر الشهدام	باد از ماصد صلو و صد سلام
بعد از حمد و درود مصطفی	بهر کشایم طبله عطار را
این عطار از طبله عطاری است	داروی جان جان بیداری است
مهر که این دارو خورد یکبار	زود یابد درد خود در جراح
که بر گیری مر و رایکت نفس	بوی وی بهر جان بیچار تو بس
مهر که او این نامه باشد را مهر	سوی بالای پیرد بابال و پیر
مرغ جان او ازین خاکی قفس	میکند بهر قدسیان ز قفس
نامهای بنز کان کرچه خوش است	نامه عطار خوب و دلکش است
که بجوی ای جوان از لطف رب	هان مشو غافل ازین نامه طلب
ان زمانه کی بدست آری و آ	یا دوا ری بادعای بنده را

در بیان حمد جدای	بسم الله الرحمن الرحیم	عز و جل
حمد بی حد اول جدای عالمه	نور ایمان و پرده خدای آدمه	
اولد را و لکم آدمه نفع آینه ی فاج	همه کس طیفیل غرق اولدی نوح	

اولد اوکم لطفک اظهار ایلدی	ناری ابراهیم گلزار ایلدی
تنده باد قهریده اول بر نظر	قوم عادی ایلدی زیر وزیر
اول خدادور اوکمه هنگام سحر	لوط قومک ایلدی زیر وزیر
اولد اوکم اکا نمرود آندی اوق	هر سنک زحمیده انی آندی اوق
اولد آبه غرق آندا ایلدی	طاش ایچنده نافه پید ایلدی
خلفی یوقدن یاردوب مودوم	آهینی داود النده موم ایدن
کر سلیمان او ویر فاسه نکین	رام اولور میده ی کا اهل زمین
جسم صابر دن ویروب کر ثاقوت	یونسک قلدی مقامن بطن حوت
بیر نکت باشنده غور بکجه	بیر نکت باشنده اورر تاج زر
پادشاهد بهر نه کم دیدر ایدر	عالمی بهر دمه یقسه کم نه در
پادشا یلق خو دمسکه اگا	دیمز مک اگا چون و چرا
بهر نه وافر لباس و نان ویر	بهری عمریان اجلقن جان ویر
ایچنده بیر چینه سنجاب و سمور	بهری کلچنده یانور عمریان خور

نار

ل

ن

ه

خویر بیر نکت کنی و تخدر بهسنری	بیر نکتده فار و بوز اوستی بیر
بهرینه آلتون بیکت بهمین ویر	بهر بیسی نان حسرتندن جان ویر
عالمی قادر بودم یوق ایلدی	جان یوقدر کسنگ کم سو یلدی
کوک یوزنده مرغ اول ماهی ویر	قو لدرینه دولت شاهی ویر
آته سیز او غلا نی اول پید ایدر	مهد ایچنده طفلی اول کویا ایدر
نیجه یلق مرده به اول جان ویر	در دبی در خانه اول در مان ویر
صنعه خاکی سلاطین ایلر اول	نحمده رجم شیاطین ایلر اول
قوری بیرده ستوران اولدر گیاه	هم افلاکی قلن اولدر نگاه
هیچ ملکنده انک انبازی یوق	بادشاهده هدم و هم رانه ی یوق

در نعت سید المرسلین و خاتم النبیین

سید الکونین ختم المرسلین	تمکینه کله ی اولدی فخر الاولین
اولد اوکم نه فلک مواجید	انبیا نکت سروری مهر تاجید
نعت زاتی رحمة للعالمین	مسجد اولدی کا حجاب روی مین

بزدن اکامه نفس بوز بیک سلا	آن اصحابه تا یوم القیام
اوله اولکم یاری بو بکر عمر	پیر مغبله ایلدی شوق قمر
بو بکر آنو کله یار غار ایدی	خود عمر لشکر کش ابرار ایدی
صاحبی اولمشدی عثمان دعلی	اول سبیدن مهر بهری اولدی لی
حضرت عثمان کان حلدی	شاه مردان باب شهر عدلی
اول رسول حق که خیر اناس ایدی	عم و پاکی حمزه و عباس ایدی
در مناقب ائمه مجتهدین از بهر	اجتهاد رضوان الله علیه اجمعین
شول اما بلرکه ایلدی اجتهاد	پیری جنت جمعه سنک و حیات
بو حنیفه در بهیسی با صفا	شمع شریع مصطفی و مجتبا
فضل حق اولسون قرین جان او	شاد اولسون روح شاکردان او
صاحی بو یوسف کان زگاه	بهیسی داعی محمد مصطفی
شافعی مالک باینده معتبر	دینم بوندرله بولدی زیب و فر
جانی جعفر بولارین اولاشاد	بلیت دینه بولار اولمشد ر عماد

عما و سدن راضی اولسون اول معین	رحمه الله علیه اجمعین
در بیان مناجات باری تعالی	
بادشا باجر مخزن کج بسرم	کاریم عصیان بستم کج بسرم
ایک ایت سن پیره بنیه اتمشوز	جرم بی بایان بی حد اتمشوز
نیجه بلدر فسق عصیان ایلدم	آخر آندم انی افغان ایلدم
روز شب عصیان ایچنده قالمشتم	جرمیده نقصان ایچنده قالمشتم
ماهدم اصحاب عصیان اولمشتم	هم جلیس نفس شیطان اولمشتم
بردم اولدی که قلمایم کنه	فانده قالدی طاعت انمک باله
کلدی بوزی قاره باب حضرت	رحم قل غرق ایلد آب رحمة
رحم او مب درگاهه اورسم نوله رو	سن دکلمسن دین لا تقنطوا
چونکه لطفک سجده پایاند	رحمکن کوز بومن شیطانده
نفس شیطان اوردی یارب لاهی	رحمتک ایلد شفاعت خواهی
آب لطفکده کنه بدن ایلد پاک	اولدین یارب مقام زیر خاک

جان شول دمه بدن در اول	دیلم قهرم ایچی بر نور اوله
در بیان ترجمه نورکی	
کل برود گانه ای عطار دهر	خوش مشام او سینه باز دهر
آج دهانک حقه عطار وار	قل بیره عطره کلام کن نثار
کل معطر قل مشام عالمی	مسک و عنبر دن اورای ساخر می
در وی دل جاف جان سنده	در دبی در مانه در مان سنده
کل و اقل داروی عطار یله	سکر امین معنوی گفتار له
کل بروای طالب مسک و عطر	نولدی باعث ایدیم او فعل خیر
بر سر کوردم ولی نعمتم	پادشاه کامرانم دولتم
کان حلم و جود و صاحب معرفت	رستم زرم و سکندر منزلت
شاه عادل کام بخش و دستگیر	لایق تاج و سزاوار سریر
دور عدلنده انوک رای خوش نمان	لشکری خرم رایا جمد شاد
خوبه عدل نمش در اول صاحب جود	قونی کور و کده کورک ایلر سجد

سجود دوشه شیر اغرنه تا که بر عکس	بو محضر اغرنی قو خوشدن بر نفس
کبک شهباز صلی نور ناز ایدر	ایکسی بر اراده پرواز ایدر
نور چشم ملک عثمان در اول	بایزیدین سلیمان خاند اول
اول شهی خرنید فر عالی تبار	کامبین و کامیاب و کامکار
دو تمش الیه اشبور زینا نامه	دیدکی نورکی ایلر بو که جامه
رو می خلعتده بو محبوب عجم	جلوه فلسون قوم رومه دمبدم
کوز لرینی دمبدم نور ایلسون	دل لرین هر لحظه مسرور ایلسون
بس او بوب الیم الزن نامه	کورنه زینکن بجم که جامه
که چه کیم محبوب معنی بی بدل	جامه او طرا کابر بو زن کوزل
ایلمش که چه بونی ترجمه	اول قدر یار و کل اتمامه
هر که زاننده دکل ر اهل حال	بو مقالی ترجمه اکا بال
عود یا قدم محجر عطار دن	معفرت جو یاندر غفار دن
لطف و عون حضرت معبود له	عالمی قلم معطر عود له

سوز گرم به مسک و غنچه بار	قیمت بدین انوک عطار در
او هم استنوکتاب مسک نیز	اوله باقی تا به روز رستخیز
عمر اقبالک بولارین یا معین	باقی و پاینده قل تا یوم دین

در بیان نفس قاطع

عاقل اوله حاله شاگرد اوله	نفسی ضبط انکه قادر اوله
لکه خشمین یوده ای تازه جوان	غضه دن اولدم خلاص اولامان
ایلمک اوله بغایت بدتری	کم یلر نفسنه او یوب سر سری
داخی بو تدن صکره اول عقلی	شویله ظن ایلرکه عفو ایلرجه
کرچه کم درویشلک کو جود قتی	اهلی دنیا دکلو یوقدر زحمتی
نفس شومن بهر که ضرر ایلر	کنذنی مقبول و نیکو نام ایلر
قل یا ضت بهر له نفسک پایمال	ناکه سندن دور اوله جرم وبال
خلق عاصد فاشوم دوندر دی یوز	بولدی راحت یا فوسن اکر نه سوز
ای دونه بیست بهر بخوده یوز	اویانق اولکم جهان دن یوردی کوز

کوز لکه غزین دیلمه قبول	لایق رحمت در مرد جمل
دوست اولمز حقه خلق از اولان	ترک ایدر بو حصلتی دیز اولان
دینده بهر لکه دل از اولان	کور میسوب راحت یوزینی از اولان
کی صفین کو کلنی یقمه کسک	یفسونلر کو کلی تا کم سنک
کرد لرسک کم اولاسن معتبر	کسبی عیبیلر کم ای پسر
چونکه ایلک ایدر غرضن اتمه بد	دوستم بهر کاره اولمزیار احد

در بیان فواید صفت خاموش

کل بر وایل غیبتدن کس دلک	المه بویونکه کنه من بو ایلک
شول کشینک کم دی غیبتده در	اول دل او جندن باشی محنتده
حق رضاسن ایلرک کر طلب	آچه فرمان خدا دن غیر لب
کرد رسن لطف خنی لایموت	اورده بانک او ستنه مهر سکوت
ای پسر پند و نصیحت ایلر کوش	راحت استرسک و بانک آچه پوش
بهر که سوز به باشد یوب کفاره اید	سینه سی ایچره دلن پیلر اید

اهل عقلک کاری خاموش اولد	کاری جاہل دایما جوش اولد
عقل اولان کرب و غیبت ایلمز	ز قہ ابله کبی رغبت ایلمز
ذکر حقن غیر یہ اچہ دہان	حق کلامن سویله سویلرسک
اولکم اظهار عبادت ایلدی	کندونی اوکدی جہالت ایلدی
ننڈہ دل چوق سویلمدن زاراید	سویلمز چوق اولکک عقلی واردر
اولکم اظهار فصاحت ایلدی	کندوسن صاندی قباحت ایلدی
کل دلت اغرنده چیس ایت ایش	کس ایدک لدن اول خیر البشر
ملکک کندو عینہ ناظر اوللا	کندونک اصلاحتہ قادر اوللا
مردسک قل کندو عیبہ نہ نظر	سانہ ایل یخبندن ای غافل نہ ضر

در بیان صفت ایمان

بهر کم اوله اهل ایمان ای جوان	صاف نور دورت نرسدن اول بے کمان
اوللا کو کلون تستدن ایله پاک	کندونی مؤمن بل ایری قیمه پاک
پاک ایلد کرب و غیبتدن زبان	ایر میبه ایمانکه تاکم زبان

زبان ہم گل فلفله ایلدی یا	ایره جان کوزینه تانوری ضیا
قرنونه قویله ییلورسک حرام	اهل ایمان سن محقق و السلام
اگر جرأت ضعف ایماندن کلمه	ترکی نوک اهل عمر فاندن کلمه
بهر ملک اعمالی جان پاک اوللا	بیری نوک زبیره افلاک اوللا
جون ریادن اولیبه اعمال پاک	شویله بی حاصل قالمه باشینه خاک
بهر که قلمیه عمل اخلا صیده	بهمدم اولیبه او مرد خاصیده
بهر ملک کاری که کرچک حقه	دایما ایشی نوک رونقده

در بیان سیرت ملکوت

جار حصلت ای بهادر بیل بیان	پادشاه اولدره ایلر زیان
خلق ایچده شاه کم حندان اوله	دیبته لاجرم نقصان اوله
پادشاه صحبت مرد فقیر	ناسه اور پادشا پاکوش کیر
عورتیله شه که چون خلوت قیل	کندونی بی حرمت و عزت قیل
مکده کم فرجه اندازی اوللا	صفتی نوک کم ازاری اوللا

پادشاه اوله که عدل و داد اید	عالمی اباد و خلق شاد اید
ظلمه گراهنک اید سه پادشاه	فایده قلعه کا خیل و سپاه
شاه که اوله عادل و فرخ لقا	اوله ملکنده اکا عمر بقا
لطف و احسانید بسط عسکری	اوینا سون تابیو لکله جان و سیری

در بیان حسن خلق

اوله لوغنه جاره نه در دویل	ایده یم کوش اید ای مر و اصل
عمر و نعت ایلکه ربی حساب	خلفه هم خلقیده بیرمکه جواب
بهر کم انده وار در عقلی تمیز	عاقل و دانایی اول طوتم غریز
ای برادر و ارسه عقلک تمام	نرم شیرین سوبله بو خلقه کلام
بهر کم اوله ترش روی و تلخ کوی	دو ندور اندن بو عالم خلقی روی
دشمندن بهر کم اغزشه حذر	کور سر در دشمندن اول ضرر
دوستلره دایم اید اوله	لیک دشمندن حذر قیل دور اول
بیل بهر اغش حاضر ایلد ای سهر	کچ فسادن باقی استر سک اگر

اگر قرب دشمن نیکب و محنت در	بعد دشمن دولت و راحت در
دوستلره اول همیشه اهلشین	سعی قیل کور میوه سن دشمن یوزنی

در بیان صفت اصحاب بدعت

وار در دورت نه ده غایت خف	قدر تک بند کجه اندن قیل خضر
ارغبت دنیا یلم زن صحبتی	قرب سلطانیله بدر الفتی
قرب سلطان آتش سوزان در	افت بد خود بلای جاندر
مار افیعه بود نیاز بهر دار	نقشه آله نمه آتوک ز نه دار
خوب و زیبا کور به نور خلقه تمام	لیک اولمزم کسبه اول یار و رام
اشبهو مارک زهری کی فانددر	اکه آله نمه اوکم عاقل دور
طفل وار آله نمه سرح و زرد نه	دو شمیسه سن تابلا و در دنه
بهر مزین زنده در زال جهان	بولد و غیبتک یوزنه کور لاهان
بهر که چفت اوله اشبهو پیر زن	اوچ کونه قور میو کراتی ماهمن
مقبول اولکم اولد یعنی دم جفت طاق	ار قاس دو تنب و نه طلاق

مهر که جفت اوله یوزینه که گدازد اینی بیکه اقادیش ببار

در بیان نیکو بختی و فواید او

نیک بخت جاده نرسد در دیر	جان و دلش در دکلای مرد اصل
اصلی پاک او نلر اولور نیک بخت	بی اصل او طر سزای تاج و تخت
نیک بخت اولنده در فکر صواب	شول بدرای در جگر تعب و کد
حق بخدای نرسد شوکم ایمین در	مومن او طر کافری دین در
اشب و بش کونلک عکس چون ایچ	نه بلادر بونجه قید خاندان
نمرک لذت جهان ایت ای چون	دستگیر اوله تا صاحب دلا
ویرمه خانی عالمه ز نهادر دل	نفسه او یان ادم او طر شویله بل
چون کبد من چیکه مایه چون تعب	صو کونه باسک قالمش باز تاب
جان بد بدن شول ز عالمه دور اول	کاسه سیر ایچی مار و مور اول
مار و مور ایچ نیکو بختی	هسی غافل آدم او غلانی سخی

در بیان صفت چهار عاقبت بدان

بدان عاقبت امر سک ای عمر نر

پیری ایمناک پیری نعت در

کربو کور سک نعت و امن و امن

سول کشی کم فارغ و صحته در

آل آباغ القینه نفسک باشی

نفس و شیطانه اوین بولدن جفر

نفسی خور ایله که باش قالد ربه

نفس بر سکدر بولجی فر صی

نفسی طو پورمه همیشه آج طم

ای برادر چوق بیکدن قیل حیزر

چوق بیک عالمه چیران ایند

سو پوز چوق بیکله شمع جان

شول کشی کم آزیرو آزاو پور

اره ای چار چیز ایچده تیر

پیری ازادی پیر صحت در

سانه پیر عاقبت ن بومهمان

دیند اول راحت و دولتمدار

اور آنوک باشنه غیرت طاشنه

عاقبت دوزخ او تور که میده

الدن ایمناک بیه میه

یوزینه بقر اوله اولور فتنی

ساکه او سول دیر سک محبت طوت

چار پاچوان د کاسک سن اگر

آز بیک ای دوست لقا ایند

آز بیکله او یکنوع شمع جان

حقه ایرویه اول جهنم دست

در بیان صفت درین

خواب غفلت کوزن آج ای	دوستانه د کلمه بدن بر جبر
با غلمه دنیا به کو کلون ز نهار	عارف اوله که جهان دن کوز یار
الماسون کو کلون بودنیای دنی	بر بلایه او غم در آخر سنی
طاهرک کل زینت اتمه ای فقیه	کر درس باطنک او سون منیر
کل هوای صورت زیبای قو	هم لباس اطلس زیبای قو
زنج بوش اول باقی د پایزه اول	کج هوادن کل حدایه بنده اول
کل نمده کی انکه آینه وار	ناکه روشن اوله صنع کرد کار
انکه کی حرقه پشمینه	کیسه دن پاک پیل قلب و سینه
حوت جنت کر کسه ای جوان	کل فاجر جامعه ردن کج همان
کر درس غرقه جاه آخرت	عجب و کبر و حقدی قو قل مسکن
عارف اول ای شاه قو	هم جهانده راحت و اسایش
کس لباسک ای	مرد و نسک بصر غفلت بایش دخی

حق صوفیانه صدف کی باخود بلای	حق رضا بود رای مقبول ناس
مرد راهبر بوریا مندر یستر	خاک اوله چون عاقبت بالین
وار سه عفلک اکر ای مرد دین	مرد در ویش اول یاد ویش قرین
همشش اول هر زمان در ویشید	همدم اوله بر نفس بد کشید
کوز لیب در ویش عیبک اتمه زم	اندره فاندع اتماسا که کم
بخت استر سک اکر محاذن	دمرت اول در ویش له جاذن
جامه در ویش دلق اوله و دام	خانی جسمه اوله جو قدر ای اهام
قویمجه پایرینه مرد سر	وار بغر در کس حقه جوق ار
راحتی خوت پلای نازک لیس	نفس ظلمایه او یه قبل حذر
مردیه عیینه علم قصر و باغ	کمز آفوک بهر گزند در دواغ
طلو تلم افلا که چکد کسه	نفسه نسیه پیر آئینه تیاق
طلو تلم رستجه وار مش شنده زبیر	بهر سرش کور ره چون بهرم کور
آخر دن غافل اوله ای پسر	وار عه باطن بوله ز نملای

دنیوی درد و بلا به صابر اول	وقت نعمت ده حدیه شکر اول
شکر له نعمت همیشه چو غ اول	لکه شکر آخر کسب و ریو غ اول
در بیان صفت بد بختی	
چار چیز آثار بد بختی در	چاهلی و کاهلی سحتی در
بی کسی و ناکسی استو چهار	جمعه بد بختک دیلی در ای بار
او لکه دو شمشیر عبادت قید نه	بی مکان دو شندی خسارت قید نه
کم قودی کنیدی هواسی اوزر با	نفسی پامال ایلدی بولدی صفا
پیشنه سی آنه نکه خواب خور اول	دو زح ایچره یانه زار و خور اول
الله دنیا دن مراد و آرزو	طوبت جناب حضرت مولایه
ترک کام ایت خویدر نا کاملق	نیک خواه اول غم دکل بدناملق
اور مسوون درین یولوک نفس بلید	امر و نهی حق کوزله ای حید
کود در شکم املاش سر بلند	او مستوننه راحت قیومی الله بند
لکه راحت قیومیت چایندی تمام	اچدی او مستونه در دار السلام

والله لکه ترک کامراقی ایلدی	عارفانه رند کافی ایلدی
هر ملک مقصودی بخیر الله در	خاتک مغوضه رکراه در
مرد سک کر ترک عز و جاه قبل	کندونی شایسته در کاه قبل
خو رایله کندونی جاه استین	ترک ایدر دنیایی در کاه استین
پیره اورر خلقی حبت عز و جاه	تن پرست اولما که بار اول الله
طوبت خلاف نفسی ایلد پامال	نما اوله سن مرد راه اهل حال
کو کلنی جون حقله رام ایده سن	نفسکی مقهور و ناکام ایده سن
هر کیمک کم صدق بر صانع اول	دو نیاده بر نفیقه فانع اول
صومبله عمرک کجورای نیک ذات	مال قیدن بولاسن نایجان
نفسی اوج نشنه قیدل انجی هلاک	طوبت فلاغک کم دیم ای مرد باک
تیغ خاموش و تنهایی و جوع	نفسی مهلکه بولار مع قیل شرع
هر که بواج نشنه دن غافل در	نفسک مغلوبه در باطل در
طو نمیلد انفس زکرا الله ایلد	همدم لک و دو چو بهر آید

نفس طاعتی فتنه گاهل در	جرب و شیرین نفیسه مائل در
عاقبت دنیا پرستی سیم و زر	او غرور بر در ده و عمر بن کسر
هر کم اید آخرت ایچون عمل	هرگز اید خزان نه آنوک حلال
آخرت قیدنده در پیر پیر کار	مائل او لفر ماله الا خاکسار
غافل اوله دشمنک شیطاندر	قصده آنک دینده ایماندر
کل هوای نفسی تو دنیا بیده	آخرنده کرد در رسک فایده

در بیان ریاضت نفس

از که حقه ای بسر مشغول اول	در کهنده بنده مقبول اول
ایر شور رزق مقدر اید و کج	فقر و کی اید او کنده اجمه کج
اولکه بارن پینه سا که جان ویر	بیمه غم اول سا که آخرت ویر
موز و تش پیر جنوب و دانه جک	فاقه یارین مرد و بسک بر دانه جک
نیز نه ویر سه که قیل و کبر کشت	راضی در اللهدن مرد فقیر
انتم خلق و کنده فتنه گاهل طاق	بویله چون عادت اهل نفاق

نفاق مرده اول عار انتم خلقدن	عارف اول قاجمه پلاس و نقدن
هر ملک که قصده نیکو نامدر	خاص صانع انی مرد عاقد
نیکو نامی نیکون در و بشدر	آجل عمر یاند در ریشدر
ال جکر سک ترک ایدوب چون	ایر شوب حقه بولور من جنتی
که هوادون دوند در رسک دل یوزین	راه حقه ایدر دکت اجدک جان کوزین
حر صله هر ملک دنیا دار در	بی کمان اندن خدا ییز در
دوه قوشی کیدر نفسی عنید	نه او چر نه بوک کونور اول پید
نفس بد اول قوش کبی بوکدن فچ	هرک بارن باغ عمر ندن صبح
بال اچوب اوج در رسک ایدر اشتم	بوک کوندر در رسک دوزیر طایم
رنکی دلکشدر کبیه و هر وار	طعی آچی بونی نا خوش بی وقار
وقت طاعت نفس ظالم ست اولور	معصیت جینده اما جنت اولور
نفسی قیدنده جک ویر نه امان	هر نه در سه خلافت طوت امان
نفسه در مان آج دصو سن اولور	نفس از ره مرد ملک اولور

اور بوی جگ یوله آتی استوار	تا که راضی اولاسدن کردگار
جانله طاعت بو کن جگ حضرت	سور ارادن نقسی جگ جغتو آت
طاعت عفتن او کم کردن جگر	لعنت و نفرین هر برون جگر
چون قبول اندک امانت یادی	باشه ایلت افی یادایت یاری
فانی اول روز ازده جغتو شک	چون بی دیدک چتر باشه ایشک
چین طاعتده او کم کسلاندر	حاصلی انوکسه همان حنزلاندر
وقت طاعت نیز و چون یا اول	کار عالمدن قمو ازا د اول
منزلک چون دور در بارک کران	کار باندن قائم مردسک همان
راه پر خوف و حرامی در کمین	جانی قورتر ما غمهی سخی اید همین
هر ملک که بوی بولده چو قدر	چکده کی نگر حضور یی یوقدر
لاشه جسمه پینی بو جگت یار کی	بولده اسان بولاس تا کار کی
چتر از ایلده بویله خوابدن	رحمت او مر سک اگر تو ابدن
کیمه باقی قلای بودنی یار	انک ایچون کندک ایلدن زبون

در بیان

زینت انکه باشوکی دسینار له	بهر کو کل باب مالو پاکفتار له
قلیچه شرک عزو مال و جاه	چتر سن باشه مانند کلاه
کنده وزین ایلک اربک دکل	نن برستی کار سرور لک دکل
جسمه تقوی کبی او طریح لباس	وازل کل زینتدن ای مقبول ناس
هر ملک کم کاری ارا بئشه در	دینده نموده اسابشه در
نامراد اولور اول اخرای حبیب	بو طر اول شادی و عشرتدن نصیب
کندین او ملک عادت شیطاندر	کندین او کمر او لکه عارف جاندر
دیدی آمدن عزازل بهترم	اولدی ملعون انکیچون لاجرم
ادم او ملشد تو اضع بر له خاک	مار سه کشمکدن اولدی در دناک
بولدی عزت ادم استغفار له	اولدی شیطان خور استغفار له
دان دو شکله بر خوش خال اولور	خمنیه کم یاشن قالد و ره پامال اولور

در بیان و خوشی و خجسته

دور تفسه در شای ابلهک	ایده بم ای که او سون اگر کک
کند و عیبک کور میوب اول بکن	غیر بد عیبی کوز لر هر زمان
هر کک که خوی بد خلق در	لاجرم کاری سیه و لوق در
بخل تخن کو کلنه اید اکر	بو عجب ر کم یمنه ابلک او مر
خلق خلقن انک کم زار در	حق قنده صانمه قدری وار
خوی بد تنده بلای جاندر	مرد بد خواجبت انساندر
کور مر جنت یوزین مرد بخل	پشته گبی او یسر پا مال بیل
مرد بد خو صانمه کم اناندر	سورت افانده بر شیطاندر
مرد بد جو کورج مزاحت یوزین	خلفه رسوای ایلر انجی کند و سن
بخل دوزخ آتشدن شوبه در	ویرمه بیر کو کلونده اکه طشه سور
دوره پانمنه بختک ای جوان	دیمسون تاسا که اید عاقلان

دو بهرینان صفت حسد

کرمیل و حق استیلا	جک ایک بو ایکن ای مرد
-------------------	-----------------------

حک نفس دیادن اراغ اول یوزی	ایر مسون دیر سک بلای بیک
نفس میالید و نیاز ینتی	اوده صالیدی پنجه قومی ملتی
کر اوله رسک خرم اوزره مبتلا	هر یکا دن باشو که او شر بلا
شونزنگم الدرنده نقدی یوق	کسندن اول دکلو یوقه خوجوق
نفسه دنیای ترک ایت ای بر	کلمسون ناکه کلونه خوف و خطله
پنجه لر بو نفس النذن زار و زار	دو شوبن جاه بلایه قادی خوار
نفس النذن پنجه نفس نامر او	دو بندی دامه ایلدی صبادی شاد
قوت تن ایچون بولو رسک رنن اکر	نعت و ماله دهر که اکر سر
احتر از اید دلا زار او ملادن	استمر سک کمر دل ازار او ملادن
کی صقین کو کلنی یقه کسنگ	یفسوندر کو کلکی ناکم سنگ
یارلق او قمه بلاده کسه دن	بی و فادر خلق انچه حسن
حقه یوز طوت غیر دین امیدی	کم او در دو شمشده فریاد رس
کر در سک راحت و کنج غنا	کرف ایت کنج بیک

کمی انچه ننگه وار عزیز دیند
یارین انده دارم حصه حکم بد

در بیان صفت مدبری

کده کم خوش عقل و دانش دارد	چار چیز بدین قو بیزار در
مرد نا اهل ایشان اصم من	ناسزا به ایک اخلاصه از
اول فعل بد کانه عفتک دایم	خفت اتمه سا که عفتک یارم
هر کم اوده اهل علم و پاک دل	بادشا در بنده کید رانوک ایل
اجری بزل اید نکت نان و نمک	سند به در سن نه لازم بن دیمک
واریکن قدرت انده ای جوان	قوه خلقه لطف و احسان
نمک و عطر او زره او بیم استوار	نیچه فلسون غیر پیرانو کلکار
هر کم اولو کند و زدن مال	غیر بدانی نیچه فلسون قبول
پیر نه خلقی ایچینده اقلانیا بنده	او غرامه یارنه آنوک بهوشمند
دویمه کو کلان بود و بسند صفتین	قاج حطر له پیره هم اورم صفتین
بد مکان اوج مرشدین و خدای	بعده هم پیر بهر اشت ای مرد خاص

حاصل پیری آنوک خوف راز و اجل
استمکه پیر سی قوت حلال
پیری طو غری یوله اولقه رودان
عافله پیر بو اوج نشنه همان

در بیان تواضع بسیار

کل تواضع پیشه قل سن ای جوان	دوست اوسون دیر سیک خلقی جان
اهل دنیا نکت او کنده لکه سر	دینک الدن کتمسون دیر سیک اگر
هر ملک دنیا به حرص دارد	بی مکان اندن خدایزار در
مال ایچون مدح اتمه دنیا داری	جیفیه میل اتمه کل مرداری قو
حرده دل را غنیا روزگار	زنده ایسک مرده لرله اولمیدار
سیم وزر دستمکه بی حد و اطولت	مال ایچون کو کلنی پیر طارطولت
ای بسر دایم حدایی یاد قیل	حق بخدا کوزله عدل و دای قیل
زنده طوت زکر به صبح شام کی	زکر خفیله کچه ایام سکی
بلکه زکر حق غدا بی روح	هر هم جان و دل مجر و جیده
زکر حق اولد قو مونس جانیکه	بنا قهر این قصه کیه ایام سکی

غافل اوله بر نفس رجحاندن	حذر از ابت هر زمان بطلان
ایکی عالمه در سبک آبرو	زکر حقی دوستم بنسب رکو
زکره لازم اوله اخلاصه	زکر اخلاصه غایت خاصه
زکر اوج نوع اوزره درای پادشاهی	ایده یم کوش ایله بر هر بهرین
عامله زکریدر زکر لسان	زکر خاصان دله اولور بیکان
زکر بی تعظیم کی بدعت در	زکره لازم دوستم حرمت در
زکر خاص الخاضع زکر سر دوز	اشبهو زکر بلین خاسر دوز
وار در هر عضو ایچون محض زکر	بدی عضو ی شویله بطلان آتمه در
دوست زکری یار قدر زاکر	آره زکری کوزله کز نه یوق بره
خوف حقن اغلقدر کوزه زکر	باقه حقن غیره ای ارباب فکر
یک قولی زکری بن صورت یک ای جان	استماع قول قرآن در همایان
شکر و شکر حق شوق اشتیاق	اهل دلقه قیلدر بالاتفاق
اوله جملین ایشین عیال	زکر زوقن بلین ناداندر

در زکر دله داعی قرآن اوق	رفت حرمتله هر آن اوق
نمونه شکر قل حقی عیان	شکرله افزون اولور نعت عیان
حمد بی حد ایله حقه ای جوان	کر در سبک نار حرامدن امان
زکر حقن غیره دیر تم لسان	زکر در پاکان ایشی زبهر امان
هر کشیه خودر بوجار چیز	جان و دلدن دکلانی ای عزیز
بیری بودر کم اولاس داد کر	هم دخی اهل هنر صاحب بصر
هم تقرب حاصل ایله صبرله	خلفی خوش طوط دوشمه کلکله دله
در بیان بزرگ داشتن	
ایوب اوز خلق ایچنده چار چیز	وار در دکل دیم ای عزیز
بیر بسی کبر و بیری انوک	ایکی بیری هر دن ازشت و به
بیر خشمین بود میان بیری بخل	ایکد بوندر من ای هم داصل
غل و غشدن زکر بی کل پاک اول	خاک و شکر دوشمن ای که بی خاک اول
حرصدن کج کل قناعت مینه قیل	عاقبت کج دوشمن ای که بی عین قیل

دوستداره اول ماچینه	سعی قیل و شملک کورمه بوزین
اسکی دشمن دوست اولم آوم	کی خط در ایلت انگک هم که

در بیان فرو خوردن خصم

دورت نسزدن شانی مدبرک	ایده یم بندن یکا طوط خاگر
جا ایل و ماده ویر ریمو زر	مشورت اتسیدی ناولد ایدر
دوستدیننی اتیز هم قبول	اشته بوا و مملوبه اولور بول قصور
دو نیه دن هر مکه اطر عبرتی	وار درر اندن جهمانک نفرتی
مشورت هر مکه ابله ایدر	انی شیطان از درر کوا ایدر
جا ایل هر مکه مال و زر ویر	از دپایه صانکه پال و پیر ویر
کیرته ایلد دستنه مال و تخف	یا که مر میره و یا ایلر تلف
دو شندیندن ایتیمه بلهانه	پند و ویر رسک دوند و بوزین
باقی مانک خانه ای نو جوان	اولد اولد عبرت ال اندن هر آن
وارسه کورمک شکر و شکر	قدیر اولد کی صفین اوبار دن

اوبار دن در بیان بفا ایتیمه ندرت

چار نسزدن در بزرگ و معتبر	صور تا کر چک ولی بزرگ خط
پیری دو پیری دشمن پیری نادر	خور کورمه بوندی ای کامکار
علم در پیری که خوش زینت ویر	مقتدای ناس ایدر عفت ویر
شعبیه کله فجن بهر زره نادر	سر بر دنیا بی اولد اولد بشار
علمی صافن از کور و بن طونم خور	صحبندن اهل علمک اولد دور
از کن قل در دو که در مانکی	دور اندن تا الاس جانکی
ای قلندر جزوی در دیچون علج	غافل اولد کم بولاق وار مزاج
قل مخالف طبع قو لشدن حزن	دو شمسون در سکت بلا و درده
سوینور آیلد آتش از ایکن	خور کورمه دو ستم از ایکن
آتش و دشمنان که بوله فر صنی	کوره من بیزدنده بوزر صحنی

در بیان صیفه بیزدیم

آوه میره دورت نسزدن وار در	صبا لیلی نوک ایلدن نادر
----------------------------	-------------------------

خوش کن خلقیده ز نهان نعلیج	بوصفت مرمود در کل و از کج
کبر دن قوهر بود شتمند قو	کبر شیطا ایستد رای نیک خو
لکه کاهل اوله اول نادان اولور	حرد چاکت کامل لان اولور
پیشینه لچ کده کم پیدا اولور	خلق ایچنه خور هم رسوا اولور
خشمک یو دایوب ایدر سک روان	جوق ندامت بیر من آخری بکان
هر که کبر یله اوزادر کردلف	اوشرور باشنده وافر و شمنی
کسب کارنده او کم کاهل درر	کاو خردن بیت پتر باطل درر
لکه دین دوست و تن هرور درر	اکه آدم دیمه کاو خر درر

در بیان آنچه خوارگی ارد

دور است از نیک بقای از دور	نذر ایچون جوق ثبات اولور
چور سیلطان و عتاب دوستان	بیری داخی دو ستم مهر زنان
بی بقا و یونلرای ناکه کس	ایل کبی سیدر بو یورر تیزر کجر
کر چه اولور دن بر ایکی دم لهر بان	جزوی اکسرت کورسه اوزادر لسان

لک شاه کم قیده رعایایه ستم	خالی اولمایه باشندن درد و غم
لکه ایبر رسد دوستدن خشم عتاب	نیز کچر ویرمه جواب ناصواب
اوله ناجنیده یارو هم نفس	کر علاقت دارمه آینه کس
صحبت نادان بلای جاندر	قرب ناجنس آتش سوزاندر
طوش اولورسه اهره ناجنیه کوزک	فاج ایبر اقدن بر یکاندر یوزک

در بیان چار چیز که حاصل از چار چیز

چار انشی چار دن اولور نعام	دکله خاطر ده طوت ای مرد نام
عقلدن قوهر بو لوردانش کمال	عالمه علمدن ایریشور جمال
عقل ویر علمه فرو مانده	بی عمل نیت نه قبلور فائده
دین اگر پر بهیزله کامل اولور	نعمت اوزره شکر شامل اولور
کیمه کم عالمده محکم دین کرک	زهد و طاعت پیشه دین کرک
نعمتیچون شکر ایدن بونور کمال	غافل اولانه ایدر لر کوشمال
نعمیه صونک انک صون فکرله	شکر قبل نیت ایدر شکر

علم بر عقل همان بر قادر	علم مرغ و عقل که بر بالدار
علمه هر کجکه عامل اولی	قادر ی ناقص هر د کامل اولی
بی عمل عالم نه در بیل ای پسر	هر شجر در کم یو نمیش بساغر

در بیان گفت راز کزاف

چار سنه دار که اول دفع روان	کلمه امکان یوق کندی بها
هر فجن او چسه اغزون مرغ راز	کندی ایرق بانه اول او غراماز
یا کبی ارد که اوله بیج بیج	آتل اوق دوزد کن کور کی بیج
ضایع اولان موداخی بوبله در	کندی کلمه یوقه رابر تو خولید
کولسن در سکت اگر کیم خاص عام	ی تا مل سو یلمه هر کز کلام
دی بیجه ستری خور ممکن دیک	یانه لازم بود یوب غصه یلمه
خوش غنیمت بیل بو عیوی هر نفس	شول کز شسته عمر دل امیده کی کس
کته کند دن قضیه ایدیه مؤ	خار و خوش طوفان بولن سدایه مؤ
عاقل ایت کجکل قضیه نویضا	یایع اول اندیشه دن چکمه بلا

بلی هر کم استر کم بوله امن و احسان	اجسم ان غریبی مهر اور سون هلا
نقد عمری الهه محکم طوط عمر نیز	کم کیسه بنجه مینه کلرای عمر نیز
صافه عمری خوب طوط ای سر فران	حقن اول بوبیک عطا د کورمه از

در بیان خاموش و سخاوت

هر که خاموش اولق انفسه پیشه سن	اولدی ایمن قودی غم اندیشه سن
کر سلامت استر سیک اهرسم اول	ایملک استر سکت سخی خوشی دلم
کم سخایه سعی ایدر سرور اولور	نغنی شکریله کامل تر اولور
هر د لطف وجود له سرور اولور	نغنی شکریله کامل تر اولور
کجه خوش طو ندی سنجار صغین	کیدی اکسته سلامت خلعتن
کر در سکت بولاسن امن و احسان	قوه الدن ایلو کی خلقیه همان
کده کم عادت اوله جودی و کرم	اول اوله محبوب عالم لا جرم
کجه خلقه ایملک ایدرانی جوان	ایلو کی ایلر کینه دنه ایدر همان
ای بهر افه بند معبود اول	سعی قیل صاحب عطا جود اول

یا فسون در سگ سنی در سفر	عاج بخیل بار اوله قل حذر
در بیان ندامت	
چار نشه حاصل اوله چار دن	بوید مرید راه لوالا بصاددن
هر کم اندن صادر اوله چار کار	صکره نامدم اوله اول بی اختیار
مرد سائل خلق ایچده خوار	خاقی تخفیف ایلین مقور اولور
لکه ایش صوکنه قلمز سه نظر	الاجرم صکره بشما نلق چکر
احتیاط اتمک کرک هر کار دن	سالم اولوق استیون افکار دن
کم او تشدی لج ایدوب سلطانده	یا قدی کنیدن آتش سوزانده
اولکه بد خو لفته در کاری آنوک	مبتزلدر یوقدر یاری آنوک
او تشوب سلطانده هر کمه قوت	یا جعفر سرون یا اولور زار خور
شاه باغی اولوب اوله در سیاه	شاهلدر دینده ظل الله
باشوکی خالدر مکره	دور شمشیر خور اولوب تا کم دله
در بیان آنچه شکست دانه	

دارد چار چیز بدن ایر مرده شکسته	ایده یکم بر بهر اشت ای حق پرست
دشمن بسیار و دام بی شمار	جور بی عدو عیان نان خوار
وای اول مسکینه غرق دام اوله	دائما بهر غصه و ناکام اوله
هر ملک کم دشمنی بسیار در	راحتی یوق دونه دن بیزار در
هر عالم ایچره بهر اشغالدر	راحتی یوق مضطرب اولدر
در بیان آنچه ازادی خطاست	
جوق خطا اما که دور دی ای بهر	کی خطا در دکلله ایدی بهر بهر
پیری بود در دکلله ای خسته و لقا	ای قهقهه غمزدن صفین هرگز وفا
بر دخی بد خودن ایله احتراز	اولوق استر سگ اگر کم سرفراز
صحبت اتمه کی صفین صبیانده	دو کله بوزک صوبینی عصیانده
در بیان سلامت	
دور نشه حاجی و در حقن خطا	طوبت اتمک کلکده محکم و ایمنه
حکم و قرآن چار نشه اوزر در	طوبت مانده

فرضی حق پیرنه اول کستور	والدینک راضی قل یوکن کو نور
نفس شیطانیله دائم قل جهاد	بهر مرادایت خلقی سزده بولم

در بیان ازدیاد عمر

ار نور دورت نسزده عمر آدمی	زایل ایلر جان و دلین هم می
بیری آنوک خوب آوازی بسر	بیری بر صاب جمال عشوه کر
بیری ایمن اولمادر یا مال جان	جانقزادر بونلرای روح روان
بهر ملک کاری مرادی اوزره در	حالی خوشدر کو کلی شادی اوزره

در بیان نقصان عمر

عمرن کسدر کیشنگ پنج چیز	خاطر زده صفه ای ای غیر
بیر لکده بیر بسی فقر و نیاز	بالکوز نقد بری بر نخ در از
لکه مرده اوستون ایلر نظر	ایر کورر عمرینه نقصان ای سر
دشمندن بهر ز ملل و خطره	آدمک عینه ایر کورر ضرر
دشمندن او کفر قیامت و	که کورر اوینار نه ایچ اوزر در

آوزده در قورمه ایلدن بهر اول بیز دامل	قور تولاسن تا که باتن جانده
---------------------------------------	-----------------------------

در بیان فضیلت میگوید

بنج خصلتدن ایراغ اولای بسر	مرد مقبول اولمق استرک کر
سویلمه خلقه صفین بهر کر یلان	کم بلاندرو روتقی یوزون آلان
اولور لرله اولمشندای جوان	بیره اورر کند و کندین بی کلن
خلق ایچنده بی جیادی ادب	یوزی صوبین بیره دکینه عجب
بیسجک اولمه حرز قل ای جوان	عرضه ایر شمسون دیرک زیان
قرشوشمه اولور لرله صبر قیل	اتمسوندنا سنکچون قال قیل
قل مسخر خلقی نیکو خایده	در لک استرک کر آب رویله
احتر از ایلد سبک بار اولدن	خلق ایچنده الجع و خور اولدن
قاج خلاف و اول جانتدن ایراغ	دار ایلدن صکره هر طاع اوئی باغ
اتمسون در سبک منی پنج کمر زم	کمره حقیقی صفین سویلمه کم
کر در سبک اولمق ایله کین	طالع خوش لک اولمق بهر کر غیبین

قل سخا فادر سک ای مرد عقی	ایله یلم بادا بد سن سسی
قل تحمل کل بلا و محنته	ایر ماک استر سک عطا و حقه
لکه حال خلقه ایلر م حمت	بولور اول حقن عطا و مغفرت
یوز صوبی آرته بولش اشیاید	کل بوکه سعی ایله بیل و آیل
هر که کند و کارنه حافظ اول	مرد کار و کارینه قادر اول
آرتورر یوز صوبی شاهاسنی	خوبدر جود سخاوت سر و آ
آب روا حساند افزون اولور	مرد ناکس جهلله ملعون اولور
کم ده کم خلقه ترخم وار در	جمه نوک مقبولی بر خردار در
اول تحمل اهل و صاحب و قا	کوزک کوکلان بوله خط و صفا
رازی دشمنان در سک کره نان	دوسدن کی صقین انم عیان
ایله بد چقسن انم سک ز اوک	له آنی کم الکله قو مادک
بیر تمه مها قن بیر ده سنی کینک	بیر تمه نلر بیر کی ناکم سنک
چیز تمه کس بیر ده سنی کینک	بیر تمه نلر بیر کی ناکم سنک

اگر نفسه اولوب زنتت مبد کار اول	اولور اولمیر بیر کسک صا مفل
خلفه ایکنده دیلک قلمه در از	چک الکت صا قلمه اول سر از
شوندک کم قدری یو قدرای جوان	زنده صایمه مرده بیل انی همان
کده کم یو قدر قن عتن نشان	انی طویور مره شها مال جهان
شوکه فایع هر که در ای جوان	چو بچه کلمه عینه مال جهان
کر عده او سسته بولور سک صفر	کچ کن بدن آنوک ای شیر نر
التمو اضع اهل و صاحب ادب	نیکو خور صحبتن ایله طلب
اول تحمل اهل بقمه حاطری	بولاسن ناکم مقام صابری
عالمی نر پاک بل کل ای سر	ز هر بل نادانی اندن قل حذر
جو غنی اول تر پاکدن بولدی نجاش	نیچه لر اول ز هر دن ایندی وفات
فاج ز هر دن بولوق استر سک نجاش	قوتی تر یاقی که انده در حیوات
صبر و علم حلم بوندی و دیر	کین و خرمین و بعض خود قائل
فخری جمده استر سک نان و بر مبر	نان و بر مبر سک معینه جان و بر

صورت نمانده مرد کامل اول	کج بوبندگی سوز مله عامل اول
اعتبار خلقه امر نه اعتبار	سن کبی اندر ده به اوج غبار
هر بر بسی به بلایه مبتلا	حضرت حقن او مر لربدا
هر نه دگر عالم اولک ای سر	طوتمه نادانان اوزن صاحب سر

در بیان صفت منافق گوید

مرد نادان یکی عالی نشان	صحبت صبیان در غبت با زبان
هر کم اوله زشت خود بد فعال	در یکی ایت در یکی ای خوش حاصل
هر که بد خود را که چه زنده در	زنده صایحه سن آبی کم مرده در
هر که سودا جرم و عیبیک بوز که	یار صادق پیل سن آبی اوز که
هر کم اوله سا که شاها را بهر	دیر آنک یولنده سنده جان
اکله قدرن عاقل و دانا لربک	اول عیدیم مثل و بی همکارک
سی قیل آنور مغه خلق حیا	دین ایستریک حیا محبا
کر خلد من اولق دایمک یادون	ملا فله خلد یک طبعیت یادون

یاردن رازک طوتمه رنله الفتی	الده استونه بلایه نگبیتی
طشکم ای اشک شری دکل	قوا و فعلی فاج همان اوزل کل
ای کم سا که حد اقلدی حرام	صافق اندن کم اولاسن نیکو نام
رزق بابن سا که آچده حرام	قوا و سنده شکر انوک دایما
نیک نام اولق در سیک ای اخی	تازه رو اول هم جو انم دو سخی
موتدن قاجوب قتی خوف اتم ملج	قور نویشتی بوق ایر اخار و کج
قاجوب اندن بولدی که نه نجات	ظل زائل کبیر عمر و حیوات

در بیان حصلت دو

غفل و غشیدن ایله قلبک بار نه	کن طوتمه بویکی حصلت پتر
کل طبایفه قدرت و کردانته	طوت بوزینی رحمت جباریکه
جمله نیک محبوبید خلق نگو	قوا و خلقی اندن ای یا کبره و
کو کلک ایچ اول انا جبر خلق	کم بعد از آیتش ناهل شرف
مشمول کشی کم مشهوری بنده فدا	طوتمه ایله امانت و

ناکسی دولته کورسک اگر	اج اولورسک واروب انه کمر
وارعه ناکس قپوسنه کمر	کور دکل و قش دخی صور حیر
دوز واید کارنی ای کار ساز	اش بودر اکه ولکن او غشه انه
ایکی کیشیدن صفین ای خونبار	ناکه ایر کور میر نکبت روز کار
هر که نادان دوستد ریل حذر	هم عدو کم تنده خود رای بر
قبل یانندن دشمنک کنکه ای	نا ایره جان و دل حفظ فراغ
یار نادانی یانندن دور طوت	کو کلون اندن صکره وار مسر طوت

در بیان صبر میگوید

نرم سوبه سرد لعل سوبه	کسوفی خلق ایچره منوم ایله
ویرمه الله انصا قبل اول	شده روشن راه انشده است اول
بر فقیر رفقه ویر ملت حیر	جامه کسدر کجه در یاسیم در
خشم یوقیمینه شهاباندر	خشم کندی صنعت شیطاندر
خوش بکیر هر که خلقی بهر له	کچور کلنن یازده و قهر له

فهرم غم لکه بی شرم و شفی و شوخه	صلی نبال و جودی بوخه
پولوق استر سگ ملا متن امن	اول همیشه همشین صالان
ایر مسون در سگ اگر ناکه ضرر	یاره مزلردن ایراغ اولای بر
لکه وار سه صحت اینکره	بولشور لابد قراسی بریره

در بیان هشتینها که خواری اورد

هشت حاصلت خورایلر آدمی	ایدیم بر بر هشت ای آدمی
بیر سی اولدر که مانند مکس	اولمفل او قمدین مهمان کس
لکه دایج شول او قمدق بیر	خور اولوب یوزی صوبین اویز
اوله نادان اسله سوزم سوبله	ایل او نده کوتالقی ایلمه
ایکی کشنی سوبیشور کن قالد اش	سوز لرین یاد کله یا اندن سوش
چو یکین دین ایل عرفان او کنه	بیر سه جخت نوله بهران او کنه
سوز که کوز دک کس طوطی که کوش	نه حبه نه بار اغوز کی داخل خوش
استمه دشمنین ای جان چاکس	استمه دشمنیه نه حاجک

البحج اصدون طلب اتمه مراد	خور لقا راسله سوز فله عمار
عورت او غلا نله اويوب اوينم	بچمسون تابوينو که طوق بلال
عورت او غلا نله اويوب اويندک	کنده ني خورايلوب چکرک ادک
در صفت يار موافق گوید	
التي اعلا نسبه واري شهر يار	بيروسي انوک طعام خوشگوار
بيروني يار موافق يار جان	بيروي بهر محرم نازک مهربان
داخي شول سوز کم درست و آشت	بي بهادر دينده مانده در
عقل کل استه عفتک واره کر	عقل کامل بوسه بوش دنيا دکر
دشمني چوق اولنه اولما يقين	بيروني يار حجم اتمه صفتين
کسه عيبين کوز ليوب کوسه مکل	بي عيب بهج کسه اولم شول بليل
حاجبي مولادن استه اي بسر	غير بلر دستر بوقدر نفع و ضرر
شاهلرده کنده بر مقصود يقين	ايده مکل خوف بلور و مهربونه
نيجه لر جهدايده کام اير ميه	واي اول مقصوده مولاد اير ميه

ويرو ميه حقه محصون انچه بودا و دوش	امدي ال چلت غير دين حقه يابوش
يلاهي قل عنايت اتمه رت	يوز سوره قابو که کلک لکي مدد
اوقمه الجقدن مروت کاري	داخي بد خودن رياست کاري
حقدن اوز که بنده نك بوق نافر	بنده لم حق وار کن غيري بيري
ککه خوف ايدرخدادن بهر زمان	خوف ايدن کانسيز انفس جان
بنلو سوزون اولکه ديلن باغلي	يقدي شيطانت يوره کن تغدي
آدميت اوقمه کل کز آبدن	ال مضيت کل اولوالالبابن
کمز به کبر و غيبت و خرف حرد	در که حقدن قلور انساني در
در انچه نايافت باشد	
اولا بکلرده اولمزد و ستلوق	يافين اولم سعين اتمه چوقلوق
آتش سوز اندر مهربان	راجت استر سکت يقين کل همان
نه ايرن اولم کم ملوک مملکت لايين	نه يقين کل ملوک تشوب نار اولان

مهر که کار نفع کو ز اور اول و وسط	عاقلا نه دهر نور انور خلط
گاه اوله ر کم عاقل دست فض	جیری التز قرب شاه بی رضا
قرب شاه ابر شن تقدیر له	چاره بولم بعد نه تدبیر یله
اندرک حالی رجا و بیم در	جاری سی آنوک بهمان تسلیم
بندن ال ای مرد قابل کل سبق	راضی اول حکم قضا در اهل حق
مهر کم ایلد عالنه ایلد ح	بویسته دافر او جبل من صد
شو لکم ای اهل بصر که آید	جیل در کاری آنوک قلا آید

در بیان حصلت سه

کده کم اوج در له عادت واد	انده هم بخت و سعادت واد
خیر استه خیری بی منت ایدر	کن بی مستوجب رحمت ایدر
هر قش که رسته ایلد تبیین بیان	خلق ایچنده که اجتر اول دهان
مهر نمی که رسک که یارلدن بیقر	طغری نیول که ستر او کن آل فرزند
کل نوکات کن کس که نمر مردانه	زنجت اوله بیچ فرده زنه

زنه فارغ البال اولق استر سک	مستوب اوج استیایه دایم قل نظر
ایلا حکم قضا دن چکه سر	نمانیه طوت حق رضاس معتبر
هم او چنجی کسبیه قلده جف	تا بولاسن ایکی عالمده صفا
کده کم وار در کوزل عقل نمیز	حقیچون ویر نه ویر سه ای غریز
قارینور سه اند بکات خیره ریا	او مده کم اول اوله مقبول خدا
کر عمل اولمایه خالص بهجو زر	قلب اولوب اولمزه بهاسی اول قدر
قدر نک بت کجه کل ای نامدار	ارزوی نفسه او یما ز نه
ارزوی نفسدن قل احتراز	سر فرار اول سر فرار اول سر فرار

در صفت راست کوی و صدق و امانت

حق کرامتدن ای مرد سخی	دور ت نسه واران یادیبت دخی
اولا صفه دلک کذاب نمده	هم صفتن خلفه خیانت اول
هم کرامات حد و ندر مسخا	مرد اول بهما چید سخا اول ای فنا
فائده کم حور بعه کسب اوله	معرض اول با مال ایدر اندن نوله

خلق ایچنده هر که رازک قید فانی	فاج یاننده همد و محرم مباح
ملکه منع ایده سنی خیر اندن	همدم اوله قاج اونو غم زاین

در بیان خضر است

چار چیزیدن صفین ای هوشیار	ناسنی یا قیه دوزخ ایچره ناز
عمر ایچون لذت در سک دهر دن	اول حرز او بستنده خشم و قهر دن
خلق کور دک سا که او یغزای جوان	چارسی سن خلقه او یقدر همان
چونکه کور دک دستک که مر مراد	انکیچون غصه سیوب قلم باد
انکه دولت پایه سینه اعتماد	عاقبت بیقرانیده تنده باد

در بیان بے وفای جهان گوید

هر که شاها خلقه بکدل اول	جمله مقصودی آنوک حاصل اول
مکده کم وار پات طبع خوش نظر	اول اولور عالمده خوب و معتبر
هر که بی مهر اولوب اولور جور کاف	آنهایده آنکه وفای بدوز کار
غم گوشتده شولر هر تنه کلده غم	شناختک کولغ اکا ایکل اهم

ایتم هر که یار سک روز فرح	یار غمخوار اولی لکایوم شرح
چون سکا دولت ویره اول مستغنی	دولتکدن خیر کورسن دوستان

یار او درکم بول دمنده یار اوله	ناره دو شمسک بیل یانوب زاوله
معرفت حاصل قلی جان پد	تا بولاسن قدرت حقان خیر
معرفت هر که حاصل اتمدی	کنده و فی مقصوده واصل اتمدی
هر که عارفدن حدایی بولدی اول	بوفتا ایچره بقای بولدی اول
زنده درای یار مرد معرفت	اهل عرفاندر سرای عاقبت
کنده نفسک سعی قلم بیل سن	پس حق بیلدب شکر قبله سن

عارف اوله اوله اول مردم شناس	عارف اولیان دکلدر جنس ناس
عارفک کو کلزده در مهر وفا	انکیچون در اولر اهل صفا
هر که کم معرفت ویره حد	طلوته اول کو کلزده حق دایما
مرد عارف دنیا به قلم مستطهر	کنده کنده بینه دخی ریح قدر
دکلای صاحب کمال معرفت	یوقی بختد رکندن اهل معرفت

دو نیمه و عقبی حدادن غیر ی ماب	چشم عارفه و کل ای خوش خیم
همت عارف بقای جفدر	اول بقاده فانی مطلق در
نیمه بکرز ایدیم شبه جهان	شول دو مشه بکرز که کورر رای جان
چونکه قاقوب او یقودن بیدار بود	کور دو کن بوطه السده زارا بود
بینه بوند کبیر بری اولور	قبره سنده التمز وارث آلور
وارث ایچون بوق بره جمع ترمال	زوقن ایل مسورر جکر سن وبال
هر ملک کم نیت و خوش کردای	راه عقبا ده متاع و یادی وار
بر کوزل مجله به بکرز بو جهان	کندی کندن زینت ایدر هر جان
قوجوزه خوب بسراول اری	کیچر اقا چیلد و مکرو روی
او یقوده بولد قده او جفتن یمن	اولد ررحم اتمیوب ویر فرعان
عافل اولمه آج کوزک ای بهرین	بوزن مطاره دن ایلد حسر
غایت اول کینج و ریده ای سر	که هلاکت کم اولان معتبر
دین اوین آباد ایدر زینت و صاع	دین اوین انمیز حراب الا طمع

طمع کورع علمدن الکه سبق	فالمسون بر سنده سندن علم حق
بیس و ریدن خوف حق بیدار بود	بی و دوع اولن کشتی رسوا اولور
کم و ریع اهل یوجره رایبله در	جنش و آرا می مولا بیلده در

در بیان تقوی

شولکه حقدن دو متعلق ایدر طمع	سنده ابرم که حقدن بی و ریع
اهل تقوی نترت شبهات و مرام	کر لباس و کر شراب و کر طعام
زاهد اولانک اولور برده حلال	اولور اهل زهد یاننده وبال
بحون و رعلله یار اوله علم و عمل	حسن اخلاصکده اولن بی خلل
ناکمان ایدر سکت ای بنده کنه	نوبه ایدله کم قبول ایده اله
نوبه قل کوردل کینه بولدی چو	ایدرم نوبه دیمک قلچو سو
کاهل او مطلق انابنده خطا	عمر هم آد نوبه یوق آنده بقا

در بیان جبرمت اولین الله

فد زک بته کچه سخی اینته خرمته	نیمه اوین ایبره بن عرته
-------------------------------	-------------------------

شول کشی کم حرمت مردان اید
 دامنگ هر مکه بغلر خرمه
 هر که صالحه را چون حرمت قل
 حرمت اهلنک پیری ای کامیاب
 اهل حرمت اوله اخوانه شفیع
 نه قدر عاصی اولور سه خادمان
 ویره هر بر خادمه اول مستعان
 حرمت اچون هر که بغل نور کم
 ای برادر عزت **ایست مهماننه**
 چون بدر مهمانی صامه اجله
 هر که فونق که رحمت اوله ملول
 سول کشی کم حرمت مهمان اید
 مکه مهماننه که بر یوزله بغیر
 حرمتک آخر انوک دران اید
 ایریشور البته آخر غنیه
 حق اکا عزت اید و ب حرمت قل
 جنت اوله بی حساب بی عتاب
 هم مقامی اندک اولار رفیع
 کم اندون شو مسک عابدان
 خرد اخر صایمان و قایمان
 مغفرت باغدن اول بولور ثمر
 جای راحت استریک چاینه
 دوستوفه تا باب رحمت آجله
 دور اوله اندن حد او هم رسول
 کینه وی نشایسته غفران اید
 یارن اندن دور اولور نار سفر

سفر اول نکلون ایرای میزبان
 خالو که کوچ بدر اچور اکا
 بهر عطا در کم فونق صاری کریم
 اکشی یوزله خلقه مهمان اولمفل
 خانکه ایرد که ده مهمان خالص عام
 هر که مهماننه اکرام ایلدی
 بهر نه وار سه آرزو جوقدن ای پسر
 آچدر قرض طویور ناکم خدا
 هر که عریان کبیر جانی
 هر که عریان بهر ففتان ویره
 کوزله خلقک آجینی محنا جینی
 هر که کم اوله دولت بخت یار
 ای پسر نان بخیله صومنه ال
 ایر مسون مهمانن ساگر زبان
 نه اول آج کتسون نه کوچ کلک
 کی صفین اندن قجوب اوله لیم
 داخی مهمان ایر سه پنهان اولمفل
 جنت او کونه آرزو جوق نیشه طعام
 کند و سن عالمده خوش نام ایلدی
 مرد در ویش او کنه جنت ماحضر
 جنت ایچره نعمتیه طوبیای
 صونه حق دستنه رحمت نامه
 اکه جنت حله سن رحمان ویره
 استریک کر سعادت ناجینی
 خیر فسی ابد نهان و آشکار
 رنج خالو اول لیم ایچره و کل

نان ممکن اولور پنج و عشا	نیتکم نان سجدن پر ضیا
وار و دعوت اتمه کلری بره	جایز اندن قدر که نقصان
ایست امتدن حسن و نذن	و تمه ای غافل حذر قل او نذن
پهنه دکل خیر اید رسک اتمه عد	پهنه کم کور رسک ای کورم بد

در علامت احمق

اوج علامتد بلور احمق	بیری اولکم باد اتمز اول حقی
سوزه آغاز ایلسمه اکثر اید	آدمی او صندر ریزار اید
هم اولور کاهل عبادت اتمه	بیک جست اولور فحش اتمه
او طفل نادان و احمق ای بس	خالقی باد اید بهر شام و سحر
حقی شوکم زکردن غافل اوله	راه حقده احمق و باطل اوله
امر مولادن چورم کردنی	پور چکی اید ادا اوله و فنی
مرد ایسکسمه مردانه دهرن ای بس	باطل و نادان بهر کز که سر
هر کی که رسک دی چوق کور کو خاز	نهیبه مشگلر علم ای سر فراز

سر فراز کس قضای اسمایندن سوزی	عقل ایدر عزاکه اندن بوم کوزی
صومنه ال فان بیتمه ای عفرینه	ولاسن ازاده روزر سنجینه
صومنه دستک دامن نامحرمه	دوشیمه سن تابلا سی معطمه
کند و رازک قادر اوله رسک راگر	کند و که داخی دیمه ایدر حذر
بلدر رسک رازکی نامحرمه	فاش اولور البته اخر عالمه
مرد ازاد اولوق استرسک اگر	کس طمعون کو کلوک ای جان بد

در بیان فاسق میگوید

وار در فاسقه اوج در لو خصال	میل ایدوب فسق و فساد ایدر ال
آه کم خلق جهاندن متصل	خبر قلمر کسمیه اول بد اصل
هم شفیقه اوج علامت و ارد	هر حرامه میل و رغبت وار در
باطهارت یور و روی وقت اولور	عالمی کورسه فخر عانتد غور
کل عذاب قبردن اندینه قل	قل طهارت ایلو کی هم پیشه قل
همشین اولسون سکا اهل علوم	بفسقین در رسک سنی نایر عموم

کنه و بی حدج آنکه ز نهار ای جوان	هم صفین هر کیزه و بیمه کدر فلان
گاه اولوز اول خور کور دو کاک فلان	مرد حق در یمنه کلمه جهان
کرد در سک مغفرت کتر آنم زر	قدر تک بند کج محتاجه ویر
در علامت بخندان	
اوج علامت بلینور هم بخیل	ایدیم کوش ایلکه بر برای خلیل
هر فحق سائل کوش نرین اولور	دتر یوب مال اوسته ارزان اولور
هر فحقن ایرسه اکابر آشنا	فاچوبن ایلد ایرقدن مر حبا
مکیه خوشدن ایرمز فائده	جمع ایدر اقا که مال زائده
زشت رودن دیلمه ز نهار کار	حمزه رودن کور مراد ای همای
سخت دل چون اوج علامت بولشتم	سخت دل حالن ملامت بولشتم
قاچمشم اند یاشدن لاجرم	ایر مسون دیو دیله در دو الم
دائما ایلر ضعیفه اول ستم	قانع اولمز آزه چوقه لاجرم
سخت دل بندنه و تصنیف اسلم	بند جونی بد طبیعت اسلم

اسلمز مکده کم یوق خوش ادب حسن حیا	عرض حاجت ایلد یوب وارم کا
ایلی دنیا مرده در معینه هب	خیر او قمن مرده دن زنده عجب
مومن محتاجی کور سک هر فحقن	حاجتک ایلد ره ای بولمحل
ای فقیر ناتوان و نامراد	شاهد دن دید ویدر سک مراد
اولمه حرم دشمن ایلر وفات	باقی فکرمه کسبیه زیر حیات
چونکه کور دک دشمن اتمش خلنی	حاضر اول سنه همان قوغغلی
کوز یوبوب آچجیه ای امر اجل	ایریشور الور قاله رطول امل
در بیان قناعت می گوید	
اول قناعت ایل دائم ای پسر	کرچه اولمز فقر کبی تلخ نر
هر سخر توبه و استغفار قبل	فرصتی فوت ایلد تکرار قبل
قله بولد اشک حفته غیبی	غیر شیطانه هر آنم لعنتی
هر کونک باشنده تاره توبه قبل	قومه استغفاری الدن متصل
مکده کم یوق در شهاب خوف خدا	الدن ای قور قدر جنی دایما

دستگیر اول قدرتک پند کج سن	ایسر من مقصود ده ناصح و اسک
عاریت رالده بواسباب و مال	هیچ بیلور میسن نویسم پرنه حال
عاریت اخروار یسر پند	کبد میسر سن سن پرنه پرنه
حاصلک دنیا ای بجای کفن	مال ایچون یا پونجه های و هون
حق یولنه پرنه کم اندک سبیل	بارن اولدر اولجی زادر حیل
از و چوق حقن او کم راضی اوله	حاجینه حق انک قاضی اوله
ملکه کو پیری او زره بیت ایدرنا	عقل یوق دیوانه درای بواله فا
دیلک لایق دکل حقن غنا	مومنه زیر غنا عین غنا
فقرو درویشی شفا در مومنه	عاینه زوق و صفا در مومنه
معینده دو شماندر اولاد و مال	اشبه و شمندن وفانه احتمال
انما اموالکم اولاد کم	آینی نصیب یقه یتمیزی حکم
مرد را یک عین کلمه جهان	و صایه حق در انک فکری همان
هر ملک صدق دلی صفا اولاد	حرقه و نفقه کا کافی اولاد

اولاد اولک ارتمق دیلر املار مال	زوقن ایلر سور اول جگر و بال
همده حق نامتک تو تر یو چه	دو نیایه بقدر دیلر عمرش و چه
حق یولنه وارک او پنه فر دایک	منجه و قصابی کوزله فر دایک
غصه ن بولمق در سک کر خلام	اول جو خمر و مسخی و مرد خاص
کر در سک که میه سک دوزخی	کل سخی اول ای برادر کل سخی
اسخیا یوزنده در نور و ضیا	اسخیا در هم قرین مصطفی
دو زحک اهل کر مدکاری یوق	محسک پیری جهنم زاری چوق
اهل بخک پیشه سی تبیس در	دو زح ایچره همه می ابلیس
کو ریمز مسک بهشک یوزونی	پرده امساک بغد کو زونی
اهل کبر و بخده دوزخ در مفر	رحم ایدر میسن قوفی نار سقر
ای هم کبر و حسد دن دو اول	لطف و جود و حلمه مشهور اول
اول تواضع پیشه و صواب و وفا	اول سن تا علم ایچره محبتا

در بیان افعال شیطان کوبیده

چهار پیشت خصلت شیطانیست	دور اولو را بدین او کم رحمانید
کل مسون قاج بانه اهل نفاق	کم نفاق اهل نه دور خد رتیاق
اوج علامت دار منافق ده بیان	ساکه آتی ایده یں بر بر بیان
و عده یسینه دائمی ایدر خلافت	سو یلغز دو غری مکر کم کز بک
ایلغز هرگز عنایت مؤمنه	دائما ایدر حیانت مؤمنه
هم منافق و عده به قلمز وفا	صوب تنده هم انگ اولغز صفا
قل منافق بیر سنی زیر زمین	خلق الندن قور تلوب اولو امین
مکرید الی منافق آدمی	دو شور بربری بیرینه عالمی
خلق بربری بیرینه دو شمن ایدر	کو کلنی آنکل شیر و شش ایدر
ای پسر ایلد منافقون حذر	اور منافق باشنه تیغ و تبر
کم نفاق ایلینه بر دم یار اولو	او غره یوب درده نیچه پیل اولو
خلق اویسک درک بلا نفاق	سور بانه طوره یون اهل نفاق

در بیان اهل تقوی و علامت آنان

منا آن متقی ده اوج علامت واردر	متقی مرد دره غفار در
عزت استرک اگر ای متقی	کلمسون بانکه سعی ایلد متقی
اهل تقوی جوق بمنز قوت ایلد	کم اولو بانه جوق بملک و بال
متقی اولان کشی ای نیک نام	شهرلو نغمه بمنز نیچه حرام

در بیان شکر نعمتها گوید

مکده کم اوج دور لو حصلت واردر	اهل جنت مردم بهشتی در
قل بلا به صبر و شکر ایت نغمه	دو شمشیر سن تابلا و زلته
روز شب هر یکله استغفار ایدر	حق آتی جسته بهر خد ایدر
شول کشیده کم اوله خوف خدا	حقه استغفار ایدر اول دایما
هر یکم کم پیشت سنی عصیان اولا	اول فجن شایسته غفران اولا
حالی اوله هرگز استغفار دن	عافل اوله کی صقین غفار دن
خیری کنه کی انکله ویر مکه پیتر قل	خیر و احسانی شهادت ویر قل
خلفه کنه ک ویر مکه خرمه اکر	یکدر رویر در حدن یوز دانه زر

مهر نه کم بغش سک انچه رجوع	اوله در سه کرسی فقر بیه رجوع
اول کا بکر که پیر و چقا	دو ندی ای بیگم بینه وار
زوق و مال شاد او که ای پسر	یکمن بی کیمن احسان ایدر
شادی دنیا سر اسر غم در	دو کنی اردی انک عالم در
حقک امرید بزه لا تفرحوا	کی خطا در بیره کو ملک ای نیکو
استمر بنزدن خدا شاد اولمغی	غصه دن عالمده آزاد اولمغی
سبحن مؤمنه بود نیایی دینی	جای رحمتی صانور سک سالی
رحمت مولایه طلبسن اگر	محنت و در دو بلا جلد ای پسر
شاد اوله سک فضل حق یچون	بست دنیا ایچون اوله سک خطا
شادلق استر سک ای صاحب وطن	قاچه عالمده بلاه غصه دن
دینه دن هر مکه بی اندیشه در	بیره جلد باشنه آخر خیمه در
سن ندن کلک و جوده ای پسر	عکس قبل آئیده مرد اسک اگر
بو نیکن وار ایل ای قهر لاسنی	اکه لایق فانی حرمت داسنی

داسنی کل بهر و کل بنده معبود اول	هر زمان صاحب جیا وجود اول
چوب و خوردن دور طوت یا مکی	رنده قبل ز کربله صبح و شام کی
ای پسر کل آزی و آزار او یوا	کم بود نیاده مرد حق خوبی
او بومق قرب سحر بهم فریاد	اهل حق یا بنده مکرده حرام

در بیان نفس قانع

خطا ایدوب نفس بکند شاید	نفسه تابع کسر رکراه در
نفسه او بجه باشنی کس بی سیرایت	نفسه دائم جهاد اکبرایت
نفسه او یان دایما رسوی اولور	عاقبت دفرخ اکا ماوی اولور
حق خلا فی نفس قبل زبیر و وزیر	بودن او که طاعت اولمغی پسر
نفس کلک کس باشنی ای شیر نر	کوهر ملک استر سک رخ اسلام کی
نفس بد او ملاز مسلمان دکرده	بهمدم اولمغی که ایمان دکرده
آدم اولمغی و نیده خود دین اولو	دایما خود بیند رنگین اولان
اهل حکمت پندیده ای شیر نر	کوهر که کوشت او ترسند قاید خواب

قله هرگز ای بهر تنها سفر	وارد در تنها سفرده چوق خط
کچه مرآت نظر فلق خط	کونده رین آینه به بافتن
خانه کم ناربت و تنها اوله هم	اولم انده بالکر با صمه قدم
دوره فانه کوچ سک اولش قطار	اولمه انکر آره سینه زینهار
کرد و رسک آرتوج رزق خدا	روز شب مولایه قبل شکر و ثنا
که در سک عمرین آرتو ای جوان	قومه حلقه ایلدی کی الدن مایل
دیر ای سک اکیله یوزین صوبی	از کنه ایت قومه الدن خوش خوی
هر که اول فسل عصیان اوزره	عمر و رزقی کسه نقصان اوزره

در بیان فضیلت فقر

اکیله کر نیر رزق آدمک	ای بهر اور آجته بالانه فمک
فقر ویر خواب بسیار ای بهر	جوق اولوم اودی زنهاری بهر
دو شک ایچنه شوکم عربان ناته	رزقه نقصان ایره و خیران ناته
کم تبول ایلیمه عربان ایکن	غله ایریشنه اول حزن ایکن

ایکن کر صا جر سک ایغه نان بارین	بیر کون اولور کوره فرسک باجین
بهرم جنابنده بیمه هر کر طعام	کم بونی معقول کور فر حامی عام
هم کچه هر کر سپورمه خانه کی	اکس رسک رزقکی و دانه کی
اولو کی جالفرمه هر کر نامله	قبل خطاب انده لطفه نامله
هم خلاده بر بیرک قیلیم ترش	باره فر در طوت سوزم غافل میش
بوله بیگک جویده دیشک بایلمه	خوار اولورین طوت سوزم جوق توله
یوممه هر کر اندیکلی خاکبوس	سعی قبل یوما غله آب پاکبوس
کر ضروری سوهر یله بیت حرم	قابور دنده طوج سوهرندی هم
استان اوزج او تورمه ای کس	رزقه نقصان ایرمه دیر سک کس
چقمه بازاره چقار سک کچ کچ	فانده یوقدر زیاندن غیری کچ
او فوب داخلی سویندرمه چراغ	قو قوسدن کم خراب اولور داغ
شانه کی کسه یله قیلیم مستشک	شانه محصص اولمه سید خوشترک
استان اوستنه یا توب قوممه سیر	محنت فقر ایرمه در سک ایرک

هم که اردن صفین ای محترم	پاره پاره انکه صایمه درم
فقره باغچه را اولاد دانه نان	طوت سوت سوزم اسله سی ای نو
خانه دن دورایت اور مجت آغنی	آرنوره سن تاکه بال و یا غنی
خر جکی اندازه دن ایتمه فرون	طولیه تا غصه دن بغیریکه خون
قد رنگ واریسه کراوله بخیل	کوزله محتاجی ایاقه کی جلیل
سختی ایبر سه طارمه صبر قیل	ویرمه نقشه اینسا طلی جبر قیل
انجوریک سختی و قنده کر	اولیمزیک صایره نیک انی
صبر قلزم سک اگر وقت بلا	صایره شاگردینوری بهیج سکا
مرد شاگرد لای میرو که ا	یوز جویر مزنازل اولدقه قضا

در بیان تجرید و تفرید فرماید

فقرایله فخر ایلمز سک ای عزیز	مرد حق دینم سکا اهل غیر
فقد فخری بیوربد راول رسول	سن رومی اوله سن اندن ملول
امر حقین بهر نلم و اقبل قبول	حرمت استر سک حید اول اول جمل

حول هر بلایه صبر قیل ای مرد کار	صبر یله اسن اولور بجه جمل کار
اهل تجرید اول ویدر سک کرم صفا	اهل تجرید بهر زبان و عبا
حزمه میل بند عقیایه ایبر	حرمه میل قریب مولایه ایبر
اهل تجرید شهوتی ترک اتمه	بلکه جمل لطفی ترک اتمه
شول زمانکم شهوت بهر دل طلاق	اولدم اولدک اهل تفریق اتفاق
کس امیدک جمل موجوداندن	کل محجرا اول صفا زاندن
جمل دن کج حقه اید اعتم و	اوله سن تفرید دن نامستفا
ترک دین اول در سک آخرت	قولب سی کی پلاس مسکت
که میسر اوله ساکه بو مقام	صاحب تجرید اوله سن والسلام
شوکه عطاره بتر دم قریب	قوفوسن اول الور لایه نصیب
همشین صالحان اول ای سر	فاستقک یانه وارمه الحز
قبله ظالم دن بکامیل ای جوان	صانمه سک ظالم سنی خلق جهان
ظالمه هر مکه بر دم یار اوللا	حاشه الله کیم اویر خور دار اوللا

فاج باشدن اهل ظلمک ای فقیر	ساکه کم در دار او یا نارا ده کیم
صحت عالم همان آتش در	عالی احراق ایدر سر کشید
مرد صالح صحبتش اوله دور	تا بیره جان و دله ایما نوز
کل صلاح اهلینه بار و مادم اول	حاصل له بهم جیس و محرم اول
راه شرعی قوم الدن ای جوان	بارگاه حقه اندن اول روان
راه شرعی در صراط مستقیم	چقمه یولدن اوله دوزخ له مقیم
آدیم آتمه راه شیطان دن بکا	کل قدم بص راه رحمان دن بکا
مرد راه خنایسک ای فوجوان	فهر حق دن اوله ایمن هر زمان
نفس بد خنک خلاقی اوز اول	بوکسون ایما ننه ابلیس یول
نفس بد شیطان اولور سه قرین	تیز چقاریر آئی بلشدن اول لعین

در بیان آنکه دوستی ران بن

حق کرماندن ای صاحب جا	دور ت لند وارا کا اولمز بها
بیزی طوفانی سوزیکدر بر سوزی	بهری احسان آتسه حظ ایدر وزی

اوزی بریسی حفظ امانت آتمه در	جمله کارین بی جانت آتمه در
کیمده کم موجود اوله اشبه چهار	بلکه اوله مومن و بهر بیز کار
دوست کیم اوله زیانکار ای	چک الک اول دوستن ای حذر
دوست صتمه دوست اولمز یاد ختم	طونمه شایم کل بوسوزی قانی خور
بهر توانگر کم ایدر منع زکات	عمرت اوله فقه فقه اندن بول نجاست
مال ایچون هر کیم سنگله اوله یار	بار اولمز ساکه صاقین زنهار
یار اولمز کسبه فائده خور	دور در اندن خدا اول سنده دور
مشول کشی کم کوردن ای یر بار	قائک ایچکدن ایدر محی اول با
قدمه آنکله سلام و مر حبا	اوله یاقین قیل ایبر اولمز حبا
واره عالین صور بیجا او ستمه	بیزه اول ستمه وارا او ستمه
قنده بر صوموز کور رنگ آب ویر	قندرنگ بیزه کر جلاب ویر
قل تبسمک بریسی کریان اول	دستریوب عرش خدا ران اول
قل تبسمک کو کلنی شاد و فرح	تا که سندن دو اوله و هم و فرح

هر بینی هر که کربان ایلید	کنند و زین دوزخ بهر یار ایلید
هر که بر حسنه بینی شاد اید	جنت ایچره قصرن اباد اید
هر اسرارک سنگ ابد عیان	فاج یاتندن سن آنک ای با جان
هر ضعیفی کور یچک قبل مرحت	حضرت حقندن در سبک مغفرت
بیمه هر کز طوفان اوزع طوام	اولسون که کلنده قسوت ای غلام
جوق بیکدن حاصل اولور جمود	عاقل اولان جوق بیکم ای نیک
نیلسون راحت حسود شومده	اول و فاسز کازب عذومده
قج منافقندن ایراغ اول می	ایر مسن تا کم سکا اندن ضرر
قلبی ایچره آدمک قوت حل	صافی ایلدینی مائذ زلال
اولکه دائم اکل ایدر مال حرام	قلبی جسمنده آنک اولور تمام
خوبش و خویشان خاطرینی صوره	تا که بیک آرتوره اول کردگار
ده نذر سه افر بادن هر که رو	اکسیلور مگری و بولمر رحمت او
هر که آن شرک قارب ایلدی	جسمینی قوت عقارب ایلدی

نصر

ایلدی هر نه کلمه بد اولور سه افر با	قطع رحم اندنده بد در ای قضا
اقر با سندن شوکم بیگانه در	دوینده ده نامی آنک افسار در
مرد ایسک کل صحت و دانه تا	ساکه دخی ایریشه فضل خدا
مرد خفک قلده دشمنن کله	دشمنک یحیی دخی المه دله
دو دشمنی قلمق استر سبک کر ملال	دو شو سنده طومر مغل اندوه ناک
اگر کیم جوق ایلدک ظلم و جفا	دو نوب انصاف استمک اندک خط
دیر مکل که کلمه مرادین ای	کیم سلامت بولن استر سبک اگر
فقر اهل حال ایچنده ای بسر	نبه دیر لر ایدین انفل خبر
خلق ایچنده اول فقیرو بی نوا	ایک منعم کورینه اول صورتا
کنده زین طوق کوستر دین بور	کمسبه قلمز او عرض احتیاج
کر چه اولور لا غر دست و ضعیف	ایک طاعت و فقی جنت و هم حقیف
کو کلی بر کر چه الی بوش ای جوان	کوستر کندین تیر زوده که ان
عاقل اولمه یاد قبل التله کی	وارمه باطل بولمه که اوله راککی

۵۲
سوره

فاتی گوید که به پیرید جهان	اج کوزین ای ست یوم اعزین
کیمکه بونده او کرنه علم و ادب	اوله مجبوب جهان مقبول ب
برالای بیچاره محرم بی بصر	یوز سوره قابو که کلرک فیل نظر
ای نمودنم شده سن دست رس	بوی عفتوک چهری کمر اهر بس

بودن یازدهم یاد کار او ^{ایچون}

او قوی اندر دعا خلق

ایچون انجمن درویش

صبر کی المولی

فی شهر نیک

مستجاب

--	--	--

در مدح حضرت مولانا

مظهر عشق خدا حضرت مولانا
 سرش حکم ابدن اقیم قافی الله
 نور عارفانه دل پاکي سبهر بالا
 شرف زانکه معشوق کرده ارواح
 وارث اکمل سلطان رسل شاه کرم
 زاهد و رنج قیوضات کالی ساری
 خاک درگاهنده زخسوده در افوا در جلال
 غنیاد فقر بنسج در کامیبه
 انبیا سرینه میراثله مالکده اول
 رحمت محض الهیون اید و بسم الله
 خاکبازیدن اوله رکجل و جلال اهل نظر
 آتشانندن ابر جانده تاثیر حیات
 مشنوبه نفس برده در روح الله
 هر ایکی مصرعینک ما حصیلده در جهان
 جوهر زانی مبرای بغیر نشیریک
 نایبه شعله انفاسه طوط کوشن قبول
 خلقه فیض ازلی بندارندن ابرشور
 خاکبازیدن اید و غالب احمد احسان

در مدح برادر پیر و شکر

گورنسه هر نه طرفدن جمال مولانا
 جلال الدین اولور الله حق جل جلال

قدس سره العزیز

منبع صدق و صفا حضرت مولانا
 شاه اورنگ بفا حضرت مولانا
 مشرق شمس خدا حضرت مولانا
 کوهر بحر وفا حضرت مولانا
 خاتم طور سخی حضرت مولانا
 ملجای ضعفا حضرت مولانا
 مرشد هر دو سر حضرت مولانا
 شاه درویش دا حضرت مولانا
 مظهر العالی حضرت مولانا
 مایه لطف و عطا حضرت مولانا
 عالمه نور و ضیا حضرت مولانا
 حسته عشق شفا حضرت مولانا
 دل پیاره ده حضرت مولانا
 کامیختن دو سر حضرت مولانا
 معنی نفی سوا حضرت مولانا
 طور موسی و عصا حضرت مولانا
 مبدع جود و رجا حضرت مولانا
 کان اکبر دعا حضرت مولانا

قدس سره طاهر

کلور زبانه اسم جلال مولانا
 کورندی قدرت مولانا مثال مولانا

مقام فقره شته تحت سلطنته فقیر
 هزار هجده نعوالم سسی عجز حیران
 یوزنده ظا هر انک نور پاک شو العشق
 حلول و وحدت و محو فایضا صنفه
 هزار بنسج سسی وارد عوکی انا الحق
 سماع ایدوب کبره فرج خاقان و حی
 بوشهره منزده فتح جدید در غالب

تمام جمع سئو نه رحصال مولانا
 نه دهر مظهر پیر و جود حال مولانا
 کوزنده حضرت شکر کجایان و لانا
 وصال دن او نه در اتصال مولانا
 سنج النده کی بعض مقال مولانا
 سحر که ایلمه روی حال مولانا
 یکی چوده کورنگ کال مولانا

در مدح و نیاز برای مولانا

دوشدم بینه قادر بنی
 یا فر دیو بدم سنی
 احسانه مغرور اولوب
 کلام سکا مجبور اولوب
 خنکار اهل الله سین
 هر حاله آکا حسین
 لطفک مسرور این جهان
 جرم بلبوب کلام امان
 اولدم کف نقه اسیر
 رحم ایلد سن اول سنیکم
 الحق خطا اینده مخط
 صوره کنایه دن بکا
 من غایبک مولاسی سن
 لطف و کرم در یاسی سن

ردم قدسنا الله بستره

یا حضرت منلای دوم
 یا حضرت منلای دوم
 جرم ایلدم مغرور اولوب
 یا حضرت منلای دوم
 بر عالی شاهنشاهین
 یا حضرت منلای دوم
 عفو بلیزک ایشترمان
 یا حضرت منلای دوم
 عصیانده مولا جبر
 یا حضرت منلای دوم
 یک شرمه کلام سکا
 یا حضرت منلای دوم
 سرمایه اجاسی سن
 یا حضرت منلای دوم

ردم در مدح حضرت

عشق کیم صورت موناور
 جنبش دائرة کون و مکان
 باعث رفعتی درونیک
 دست افشا او یچی ظلالها
 اتفاقه کرده افرا د
 افتخار ایدر غایب نه عجب

بیر قدسنا الله بستره

معنی خلعت مولانا در
 اشرافیت مولانا در
 شرف حرمت مولانا در
 مسابیه دولت مولانا در
 عاشق نسبت مولانا در
 بسنج حضرت مولانا در

در وصف حضرت سلطان

مدهن لطف و کرم حضرت سلطان اوله
 بر تو تربیت نور ضایه مظهر
 اولدی بر در ده آغوش جناب خنکار
 نقل ایدر اهل دله تیرور بابک سترین
 دعوی فضل تا کیمه ایچون ایلر سزا
 ایلدی همتده دور سپهری تنظیم
 صحت قولده صدیق و علی در شاهید
 بسنج نکت سلطنتی غالبی فلسو اچا

وله فاننا الله بقیه ضایه

نومهار هجده دم حضرت سلطان اوله
 ماه خورشید علم حضرت سلطان اوله
 بصدی قلا که قدم حضرت سلطان اوله
 عارف لوح و قلم حضرت سلطان اوله
 بای ایلد قسم حضرت سلطان اوله
 شاه پرواز خشم حضرت سلطان اوله
 افتخار ایلد بکی دم حضرت سلطان اوله
 بخش ایدوب فیض هم حضرت سلطان اوله

در وصف مطبخ مولویه

مولا دو دمان او بیا در مطبخ منلا
 چراغ برضیاسی هر آتشبارم یا نمش
 اکار خسته ده در آتش برستان مجتهد
 جکلر سماط نعت اولوی افاقه
 سماع دست افشا می صانوسین نوین

قدسنا الله بامرهم

دل و جان او جاع کجا در مطبخ منلا
 بتون پروانه کان عشق جاد در مطبخ منلا
 سمندر خانه مهر و فاد در مطبخ منلا
 خلیل عشقه کلزار صفادر مطبخ منلا
 مطار طائران کبریا در مطبخ منلا

یتزقرا ایلنه بوزر قراسی مایه رحمت
 الورا اهل ولایت فسیک بربر او در کمال
 نهایت استادیه رجعت اولش سر القوم
 مولو صفین آوان کزده آشیانی کز اول
 کبرن مشنق قدراول دو دماره کرمین شتاق
 شجوه پیشه در واندیشه لازمه طلبکاری
 برانشته رکوه مولوی به طور استغنا
 نفس بندگی خموشی بینوی اوزج بند
 تصرفن تعریفن هزاران پایه برتر در
 عبودیت عبادت صرف عبودت راومزن
 در وکوه هر موجه داند خشت سنگ در
 انک مردانه ناری برانار و خاری رکده
 اولوب آدم صفین سوچدم غالب اوف

حضرت شایخ مشنوی اسمعیل الا

ای کاشف اسرار نهان حضرت شایخ
 بانور یقین سالک اطهار حقیقت
 اولش لقبک علم الدین رسو حی
 وار شجره که هم مشنوی پیرد ایما
 هم نام زبیر اول یعنی ایلدی اجرا
 وصفک بو ولایتین ولایت کلمی
 وایر سسنگ جوهر تحقیق که
 تاویلک توفیق جبران اولور آدم
 حقا که شریعت طریق مندر

مقام حرمت آل عباد در مطبخ منلا
 کرامت کائید رکز خدا در مطبخ منلا
 باقله زیر خط استوار مطبخ منلا
 کبه تر خانه صدق و صفا در مطبخ منلا
 مثال کعبه بر جبریت قواد در مطبخ منلا
 عجب کریمه عبرت نما در مطبخ منلا
 قنا عتدن یا بلش بر بنا در مطبخ منلا
 قافی الله در عین بقا در مطبخ منلا
 بیلور ایلنه والا ملتی در مطبخ منلا
 سهرین کی به ارتقا در مطبخ منلا
 مکمل بر برای دلک در مطبخ منلا
 جفا رسن بر باغ صفا در مطبخ منلا
 دخی حالاکه زون تو تباد در مطبخ منلا

نقدی حضرت نیک و صفا به

روپوش تجلی عیان حضرت شایخ
 صاحب قدم کشف و بیان حضرت شایخ
 عرفانکه روح جهان حضرت شایخ
 هم هر سسنگ محرم جان حضرت شایخ
 زمزم کبی بو نطق روان حضرت شایخ
 سر منقبه مولو بان حضرت شایخ
 رشک اویم بقطره کان حضرت شایخ
 بر فضل و هنر نادره دان حضرت شایخ
 اینک ایلدفع حلمان حضرت شایخ

هر بیت بر مهر و انک بر نوی خمر حک
 مشکل قومیه مشنوی پیرد حقا
 باشد با شیاقت و زور دله مندر
 کجای نجه دوران دخی لان بنه نسین
 تفصیل ابدن اجمالی تفصیل ابدن
 سلطان سما عیسی ایدوب در کمال
 اسکندر و خضر حیات استین عاشق
 غالب سخا بر بند ناچیز در الحق
 لطف ایلد امجلی براقه نظرندن

در صبح حضرت شایخ

ایلر نجه دلن لعان حضرت شایخ
 حل ایلدی بی ربب کان حضرت شایخ
 جان کعبه سسنگ شایخ حضرت شایخ
 سر قافله نکه دران حضرت شایخ
 اکلر بو فی رندان زمان حضرت شایخ
 تا عمر شایخ ابدی دوران حضرت شایخ
 کل بو زنج در انچه جولان حضرت شایخ
 ارشاد که اولش فکران حضرت شایخ
 ای کاشف اسرار نهان حضرت شایخ

قدس سره العزیز

قال النبي صلى الله عليه وسلم
مرة غفر الله ذنوب ثمانين
بود که برکتی بود کون کس
کن بن عقیق اصحاب ایندیر قبی
صلی الله علیه وسلم ایندی اول صلوات
و نبیک و رسولک البنی الامی علی
غیل صایه تبیی صایمه دعا لود
صلوة قضاء فوائت پیغمبر حضرت
برکشیک قضایه قلش چون نماز
صکره دورت رکعت نماز قلش رسول
واو از اتقی انا اعطینا اوقیه ابو بکر صدیق
و حضرت عمر رضی الله عنه ایندی یکی
رضی الله عنه ایدر اوج بوز یلق نماز
ایدر دورت بوز یلق نماز کفارت
عمر اولمز بونجه دیدید حضرت
انا سنک و انا سنک و و سنک
کفارت دیدی شک سوز و شکر
ویره اندر صکره بود عا برکته اوقیه اول
و یا سامع الصوت و یا محی العظام
و اجعل لی من امری فرجا و محرجا
تقدر و لا تقدر و انت علام الغیوب
رب الملائکة و الروح رب اغفر و رحم
العظیم یا سائر العیوب یا زجل
و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آله و صحبه
صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم

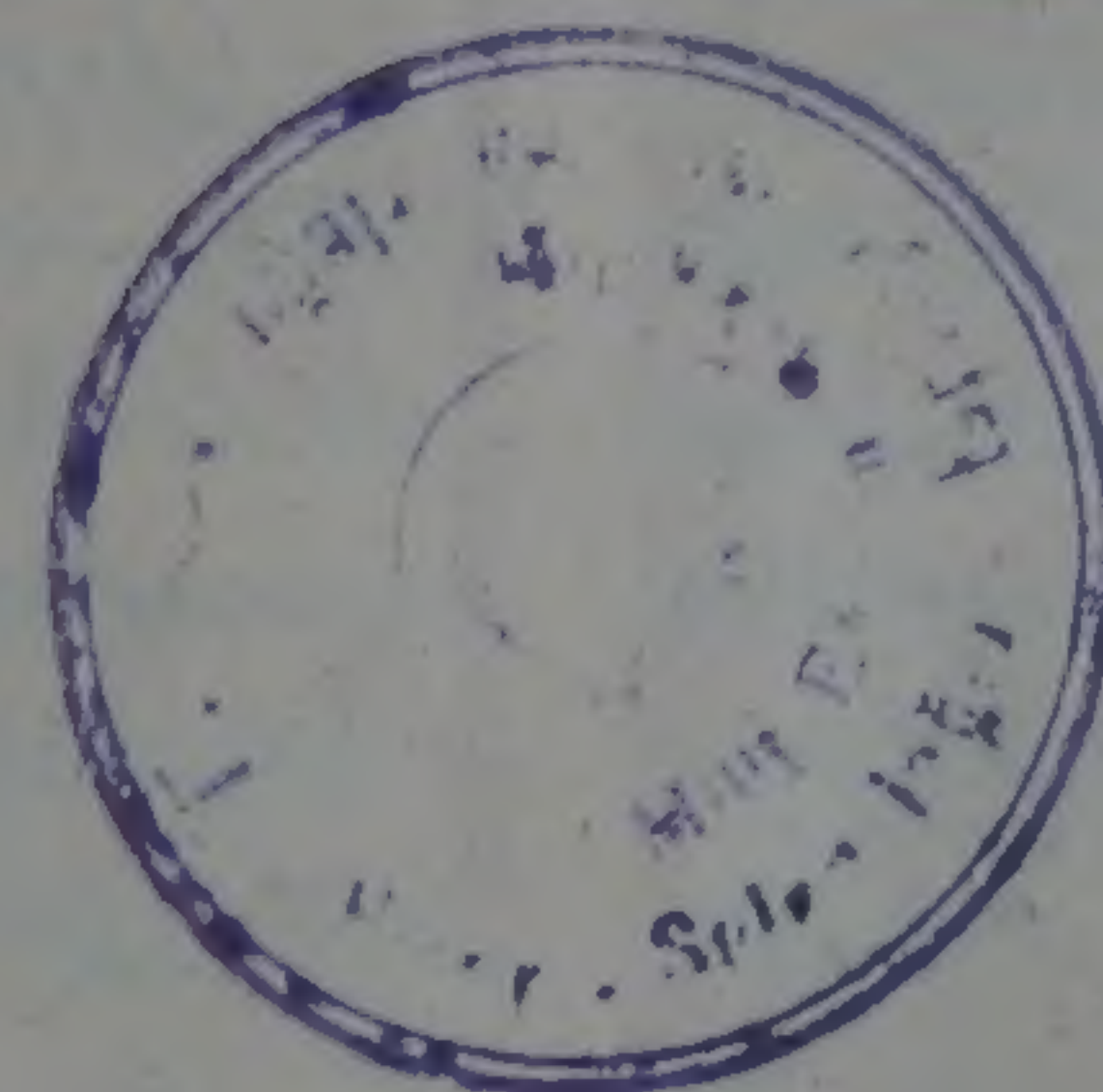
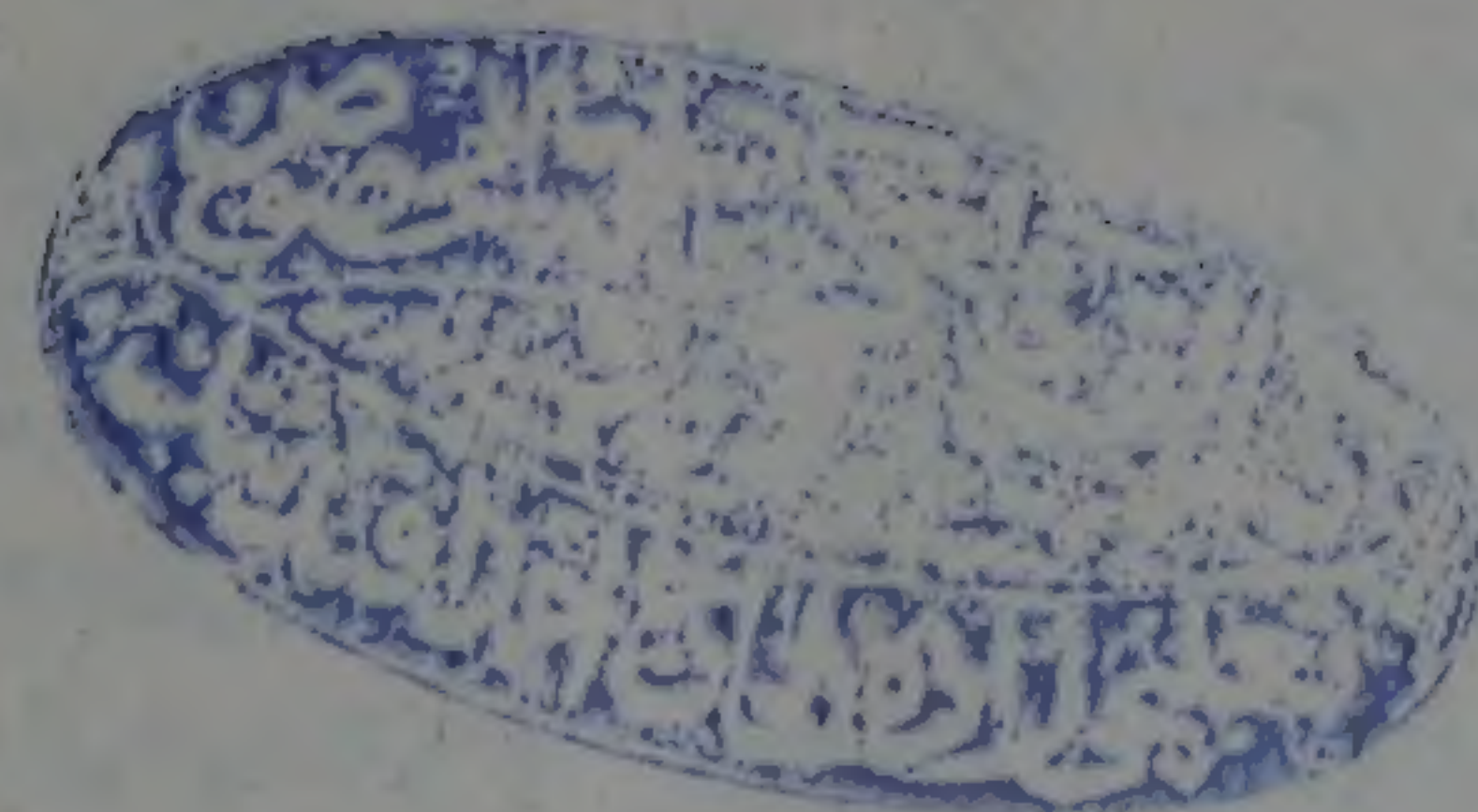
من صلی علی فی الجمعه ثمانین
سنة حدیث شریف معنای
کرده صلوات کتور سه کس یلق
صلوات بار رسول الله رسول حضرت
بود اللهم صل علی سیدنا محمد عبد
آله و صحبه وسلم **اما او فوکن** بر ما
و تبیحلر دیم بوقدر کفایت ایدر
صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم
اول نه گواید و کن بلمسه جمعه نماز
هر بر رکعت بر فائحه و بر آیه الکرسی
رضی الله عنه ایندی بوز یلق نماز کفارت
بوز یلق نماز کفارت و حضرت عثمان
کفارت در حضرت علی کم الله وجهه
اصحاب بر صور دیدر شمه کی و کانه بوقدر
رسول صلی الله علیه وسلم ایندی
و قه منک و حصنات نمازینه
اما نماز دیم فارغ او یچین بقی کز صلوات
دعا بود اللهم یا سائر القوت
بعد الموت صل علی محمد و علی آل محمد
عما انه فیہ الکت تعلم و لا اعلم و انت
یا ارحم العظام یا سبوح یا قدوس
و سجا و زعی تعلم فانت انت العلی
و الاکرام یا ز العیوب یا ز الجلال و الکریم
و سلم **صلوات الخضر** حضرت رسول الله
برکشیک اوزرنده نخی کشیک

حق قلش اولسه دورت رکعت نماز قل
اوقیه ایندی رکعت بر فائحه اوج قل یا ایها
و جیحی رکعت بر فائحه اوج اللهم
رکعت بر فائحه اوج آیه الکرسی
نماز دیم فارغ بود دعا و به اللهم جعل
بعد **بو نمازک** ثوابت کما که
کو نزع بندم استرسه انک
حقو حقدک اللهم راضی ایه قیامت
یده بش کونده قلش و بحق رمضانک
کو نه در بسی قوربان بیر افک
در بسی عاشوره کونید مذکور
صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم
اول کو نه انی کنه اسلمک در صقلیه
و آخر عفو قلاد و حی انس و جن شرنه
سجائک اللهم و بحدک
و انوب الیك یا رب پیغمبر حضرت
جمعه کچه سی بود دعا اونه کز اوقیه
رحمت ایدر اول دعا بود اللهم
یا عظیم یا عظیم یا عظیم یا عظیم
یا ز العلی فی هذه العشیة رحمتک

اول رکعت بر فائحه و او نه قل هو الله احد
الکافرونه و او نه قل هو الله احد اوقیه
شکانه و او نه هو الله احد اوقیه و در نخی
در یکمی بش کز قل هو الله احد اوقیه
ثوابه هذه الصلوة کخصی لی یوم القيمة
بیم اوزرنده حق و ارسه قیامت
اولسه و به حق تعالی بو نماز برکات
کو نزع اندم حق طلب ایلید و بو نماز
آخر جمعه سنه و در بسی قوربان بیر
عرفی کو نه و در بسی براف کونی
نمازی بو کونده قلش و پیغمبر حضرت
کشی نیم بریدن طور بحق ثوابت
و اول کو نه اسلمک و کنی پدرب اول
امین اول اول سبوح بود
اشهد ان لا اله الا انت استغفر
صلی الله علیه وسلم شویله پیور کم
الله تعالی شک سوز و شکر
یا دایم الفصل علی البریه و یا سائر القوت
صل علی محمد خیر الوری سبیحه و اعف
یا ارحم الراحمین

--	--	--

7089

Tajmir

مذهب السجائين

--	--	--